

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

MAGISTERSKÉ KOMBINOVANÉ STUDIUM

2017-2019

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Lenka Hrubá

Projekt založení ateliéru s kreativními kurzy

pro dospělé a děti

Praha 2019

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Jana Neusarová, Ph.D.

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

MASTER COMBINED STUDIES

2017-2019

DIPLOMA THESIS

Lenka Hrubá

**A project for founding an atelier with creative courses for
adults and children**

Prague 2019

The Diploma Thesis Work Supervisor: Mgr. Jana Neusarová, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská/diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne 20.5.2019

Lenka Hrubá

Poděkování

Velmi tímto děkuji Mgr. Janě Neusarové, Ph.D. za vstřícný přístup a obětavé vedení mé diplomové práce, za odborné rady a čas, který tomuto věnovala.

Anotace

Tato diplomová práce se zabývá problematikou založení ateliéru a vytvoření kreativních kurzů pro dospělé i děti. Ve své první části vymezuje základní pojmy, definuje volný čas a jeho význam pro jedince i společnost, charakterizuje dospělé, mládež i děti a rozdíly ve vnímání a možnostech využití jejich volného času. Práce dále zkoumá současný stav řešené problematiky na trhu s kreativními kurzy a poptávku po nich. Teoretické poznatky jsou využity pro následné vytvoření vlastní nabídky uceleného souboru kurzů z oblasti rozvíjení tvůrčí činnosti, kreativity, výtvarných dovedností, fotografie a floristiky. V práci jsou popsány formální požadavky pro vznik ateliéru a dále také možnosti propagace tohoto projektu. Práce využívá ve své výzkumné části sociologické šetření pomocí dotazníků a rozhovory s odborníky z daného oboru. V závěru je popsán pozitivní vliv vytvoření ateliéru na místní komunitu, na soudržnost, a na rozšíření možností plnohodnotného a obohacujícího trávení volného času kreativně a zábavně ve smyslu motta „celá rodina společně“.

Klíčová slova

Ateliér, celoživotní učení, děti, diplomová práce, dospělí, funkce volného času, kreativní kurzy, místní komunita, využití volného času, zájmové vzdělávání.

Annotation

This diploma thesis deals with issues connected with founding an atelier and formating creative courses for adults and children. In the first part the basic terms are explained, and free time and its meaning for individuals and a society is defined. The work also characterises adults, youth and children and the differences in their perception and in the possibilities of how they use their leisure time. The thesis also explores the current state of the creative course market and demand for them. Theoretical knowledge is used for creating my own offer of a complete set of courses focused on developing creative activities, art skills, photography and flower arranging. Formal demands for founding an atelier and possibilities of promotion of this project are described. The thesis uses a sociological research by means of questionnaires and interviews with experts in this sphere. At the end, there is a description of how the creative atelier positively influences the local community, the cohesiveness and spreading possibilities of fully-fledged and enriching spending of leisure time in a creative and fun way within the meaning of the motto „the whole family together“.

Keywords

Adults, atelier, creative courses, diploma work, hobby education, children, leisure time function, leisure time usage, lifelong education, local community.

OBSAH

ÚVOD	9
1 VOLNÝ ČAS A VYMEZENÍ POJMŮ	10
1.1 Charakteristika pojmu volný čas.....	10
1.2 Definice pojmů děti, mládež a dospělí.....	11
2 ZÁJMOVÉ TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU DĚTÍ A DOSPĚLÝCH	14
3 AKTUÁLNÍ NABÍDKA KURZŮ A SOUČASNÉ TRENDY	17
3.1 Členění subjektů pořádajících kreativní kurzy	17
3.2 Konkrétní subjekty na trhu	18
3.3 Specifikace místa projektu ateliéru.....	18
4 ZALOŽENÍ ATELIÉRU	21
4.1 Formality nutné k založení provozovny	21
4.1.1 Schválení stavebním úřadem	21
4.1.2 Stanovisko krajské hygienické stanice	22
4.1.3 Vyjádření k požární bezpečnosti.....	22
4.2 Vybavení ateliéru.....	24
5 VYTVOŘENÍ NABÍDKY VLASTNÍCH KREATIVNÍCH KURZŮ	27
5.1 Kurz základů kreslení a malování pro mládež a dospělé.....	27
5.2 Klub malých umělců.....	28
5.3 Jednotlivé tematické jednodenní a víkendové kurzy	29
5.4 Externí kurzy pro firmy a instituce	30
5.5 Příprava pro kurzovou lekci.....	31
5.5.1 Vzorová příprava pro kurzovou lekci	32
6 ŘEŠENÍ PROPAGACE	34
7 ROZVAHA POČÁTEČNÍCH NÁKLADŮ	36
8 VÝZKUM	38

8.1	Kvalitativní výzkumné šetření	38
8.1.1	Přepis rozhovorů	40
8.1.2	Analýza rozhovorů.....	56
8.2	Kvantitativní výzkumné šetření	61
8.2.1	Shrnutí kvantitativního šetření	62
	ZÁVĚR	72
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	74
	SEZNAM ZKRATEK	78
	SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	79
	SEZNAM PŘÍLOH.....	80

ÚVOD

Cílem této diplomové práce je vytvoření projektu pro praktické zřízení atelieru, který by umožnil v malé obci na jihu Čech místním obyvatelům, ale i přespolním, aktivní trávení volného času a rozvíjel vztah, nejen místních obyvatel, k umění jako celku. Měl by nabízet kreativní využití, smysluplné trávení volného času, ale i zájmové vzdělávání v uměleckých oborech a také přípravu žáků a studentů na zkoušky pro přijetí na výtvarné obory středních i vysokých škol. Jako další alternativou by mělo být zavedení kurzů, které by byly nabízeny externě jako teambuildingové a vzdělávací projekty pro firmy a instituce z okolí.

Diplomová práce je členěna do 8 kapitol. První kapitola je věnována vymezení základních pojmů jako je volný čas, děti, mládež a dospělí. Je zde věnována pozornost funkci volného času a jeho významu pro rozvoj jedinců i společnosti. Ve druhé kapitole se ukazuje aktuální stav trávení volného času a možnosti jeho využití. Navazuje třetí kapitola, skýtající náhled do současné nabídky zájmových kurzů a aktuální trendy v kreativních kurzech nejen pro děti, ale stále častěji využívaných kurzech pro dospělé. V další kapitole je již konkrétně popsán projekt vzniku atelieru, úskalí jeho zřízení i možnosti využití. Pátou kapitolou diplomová práce představuje již konkrétní nabídku kurzů, které budou v atelieru nabízeny a realizovány, jejich náplň, pro koho jsou určeny, i předpoklad jejich využití a výsledků. V následující, šesté kapitole, je představen finanční přehled, popsány jsou zde náklady na zařízení atelieru. Sedmou kapitolou jsou nastíněny aktuální možnosti a dostupnost tolik potřebné propagace kurzů a jejich rozšíření do povědomí místních obyvatel. Poslední, osmou, kapitolu tvoří praktická část věnována výzkumu, rozhovorům a závěrům z tohoto výzkumu vytvořeným.

Tato práce by měla být co nejkompaktnějším podkladem pro vyústění v podobě praktického založení atelieru a skutečnou realizaci kurzů a zájmového vzdělávání v malé jihočeské obci. Celkový přínos práce by měl být v následné bezproblémové realizaci celého projektu v dané oblasti a tím pádem v obohacení obyvatel o smysluplné a tvůrčí využití volného času v rámci místně i finančně dostupné alternativy ke stávajícím činnostem a možnostem.

TEORETICKÁ ČÁST

1 VOLNÝ ČAS A VYMEZENÍ POJMŮ

Pojem volný čas, jak byl vnímán po staletí, se v posledních desetiletích stále více mění, jeho možnosti se rozšiřují, význam se stává stále diskutovanějším a roste zájem o jeho kvalitní naplnění. Volný čas i nadále zůstává trvalou cennou hodnotou, součástí lidského bytí, protikladem k práci a povinnostem, které jsou na každého jedince kladeny. To, jak volný čas vyplňujeme, dotváří naši osobnost. „*Volný čas je důležitým ukazatelem našeho životního stylu, trávíme ho tak, jak chceme a kam sahají naše možnosti. Nejen to, jak trávíme svůj volný čas, ale i s kým ho trávíme, jaké vytváříme sociální interakce a vztahy s lidmi kolem nás, poukazuje na to, jací jsme, dává obrázek o našem životě.*“¹

1.1 Charakteristika pojmu volný čas

Pro vymezení pojmu volný čas nelze nalézt přesnou definici. Vystihuje jej však tvrzení, že „*Volný čas je časem seberealizace a rozvoje osobnosti, kdy pracovní a školní povinnosti jsou splněny, kdy jsou hotové i úkoly spojené s péčí o domácnost a rodinu, jsou zajištěny individuální existenční a biologické potřeby, a který můžeme, v rámci svých možností, trávit svobodně a sami rozhodnout, čím ho naplníme.*“²

Dle autorů, kteří se v současnosti tématu volného času věnují, lze tento definovat obdobně. Průcha, Walterová a Mareš definují volný čas jako „*Čas, kterým člověk může nakládat podle svého uvážení a na základě svých zájmů*“³ Dle dalšího autora, Břetislava Hofbauera „*Přesnější a úplnější je však jeho charakteristika jako činnosti, do níž člověk*

¹ HRUBÁ, L., *Volný čas a jeho využití*. Praha, 2013, s. 8. Bakalářská práce. Univerzita Jana Amose Komenského Praha. Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Miloš Chlad, CSc.

² Tamtéž, s. 10

³ PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., Mareš, J. *Pedagogický slovník*. 6 vyd. Praha: Portál, 2009. s. 341, ISBN 978-80-7367-647-6

vstupuje s očekáváními, účastní se jí na základě svého svobodného rozhodnutí a která mu přináší příjemné zážitky a uspokojení.“⁴ Lze tedy vyvodit, že volným časem sami disponujeme a naplňujeme ho obsahem, nemá však pevně stanovené hranice a jeho vnímání je podmíněno osobností jednotlivce, ale i prostředím a okolnostmi, ve kterých člověk, jako individualita, žije. Jinak vnímá tento pojem člověk pracovní velmi vyčerpaný, nebo pilný student, jinak bude tohoto času považovat člověk dlouhodobě nezaměstnaný. „*Jak civilizace zvyšuje životní tempo a nároky na jednotlivce, tak člověk získává pocit, že toho musí stihnout více, kvalitněji a hlavně intenzivněji. Trávení volného času nabývá nový rozměr a do jisté míry ovlivňuje společenské postavení jedinců ve společnosti. Souvisí s tím i to, že se mění význam vnímání hodnoty volného času, a dá se říci, že se mu přisuzuje stále větší význam.*“⁵ Obecně lze tedy volný čas považovat za pojem, který je společensky i individuálně stále významnější a jehož kvalitnímu využití se bude věnovat stále větší pozornost.

1.2. Definice pojmů děti a mládež, dospělí

Pro potřeby této práce, která pracuje se skupinami lidí – kurzistů, jako potencionálními klienty ateliéru, musíme označit tři základní skupiny lidí, a to děti, mládež a dospělé. Jelikož je ke každé této skupině nutno přistupovat jinak, s ohledem na specifika, bude nyní popsána základní charakteristika těchto skupin.

*„Existuje více výkladů toho, koho označujeme jako dítě, co označujeme dětstvím, stejně tak koho označujeme jako mládež. V běžném životě tyto termíny používáme denně, ale jejich ohraničení už tak zcela jasně definovat neumíme.“*⁶ Dítě lze dle jednoho z pohledů definovat jako člověka v počátečním období života, a to od narození

⁴ HOFBAUER, B., *Děti, mládež a volný čas*. 1. vyd. Praha: Portál 2004, s. 13. ISBN 80-7178--5

⁵ HRUBÁ, L., *Volný čas a jeho využití*. Praha, 2013, s. 12. Bakalářská práce. Univerzita Jana Amose Komenského Praha. Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Miloš Chlad, CSc.

⁶ Tamtéž, s. 25.

až do věku čtrnácti, či patnácti let, tedy do období adolescence. Další definicí tohoto věku můžeme předložit jako věk od narození jedince do dosažení dospělosti, jak je definována v Úmluvě o právech dítěte – Convention on the Rights of the Child, která byla přijata shromážděním dne 20.11.1989 v New Yorku. Ta míní dítě jako „*každého člověka mladšího osmnácti let, pokud podle právního řádu konkrétní země nedosahuje zletilosti dříve.*“⁷

Pokud se pokusíme definovat mládež, hovoříme o lidech ve věku přibližně od čtrnácti – patnácti let, až do dvaceti šesti „*kteří již ve společnosti neplní role dětí, avšak společnost jim ještě nepřiznává role dospělých.*“⁸ Mládež je tedy skupinou lidí, kteří jsou ještě sociálně nezralí, avšak hledající své místo a uplatnění ve společnosti.

Volný čas dětí a mládeže je odlišný od volného času dospělých. Za jeden z hlavních rozdílů lze označit fakt, že náplň volného času dětí určují dospělí, zatímco volný čas dospělých si tito určují, dle svých možností, sami. Děti a mládež lze tedy, pro potřeby tohoto projektu – ateliéru s kreativními kurzy, pojmout jako skupinu lidí, kterým činnost, respektive kurz vyberou dospělí, nebo alespoň jejich výběr usměrní, a ti také poté zaplatí kurzovné. V případě dětí v kurzu lze za partnery pro komunikaci a směřování považovat nejen účastníky kurzu – děti samotné, ale také jejich rodiče. U dětí lze předpokládat malé, nebo žádné předchozí zkušenosti s náplní kurzu, na rozdíl od dospělých, kteří si sem často přijdou rozšířit dovednosti v již zažitých činnostech.

Jako právní definici dospělosti můžeme označit dovršení věku osmnácti let, tedy věku daného platnou právní úpravou České republiky. Existují však i jiná hlediska, například biologické, kde se dospělost označuje jako vrchol zrání jedince. Z pohledu psychologického pak jde o schopnost jedince samostatně myslet, být zralým v psychosociální oblasti a také o schopnost samostatně jednat a rozhodovat se sám za sebe a přijímat za svá rozhodnutí a činy zodpovědnost. „*Dospělý se cítí být dospělým,*

⁷ UNITED NATIONS. *Convention on the Rights of the Child*. [online]. [cit. 2019-01-12]. Dostupné z: <https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CRC.aspx>

⁸ PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., Mareš, J. *Pedagogický slovník*. 6 vyd. Praha: Portál, 2009. s. 156, ISBN 978-80-7367-647-6

chce takovým být.“⁹ Období dospělosti je dobré také roztrždit do tří skupin, a to na mladší dospělost, střední dospělost a starší dospělost. První z nich, tedy mladší dospělost, je specifikována jako věk přibližně do dosažení třiceti let, kdy je člověk ještě poměrně ovlivňován okolím a hledá svou roli, kterou bude ve společnosti zastávat. Ve střední dospělosti, bráno přibližně od třiceti do čtyřiceti pěti let, si své názory ustaluje a přijímá řadu důležitých životních úloh a funkcí. Ve věku od čtyřiceti pěti do šedesáti let, tedy období, které označujeme jako starší dospělost, si své názory a pohled na svět jedinec ustaluje a spíše prohlubuje.

Pro potřeby plánovaného ateliéru s kreativními kurzy lze však označit dospělého souhrnně za jedince, který se sám svobodně rozhodne, že si vybere kurz, ve kterém chce trávit hodnotně a zábavně svůj volný čas a že je schopen si tento kurz také sám finančně pokrýt a bude sem samostatně docházet. Bude spíše veden než přímo učen. Také lze předpokládat, že může mít již předchozí zkušenosti a brát ho tedy spíše jako kolegu v činnosti než jako žáka, kterému musíme předat kompletní postup a informace.

*„Prožívání a náplň volného času dospělých je přímo závislá na zaměření a typu osobnosti jednotlivce. Je odrazem jeho životního stylu, zrcadlem jeho přístupu k sobě samému. Projevuje se zde velmi silně předchozí vliv výchovy, a to rodinné i školní, vliv sociální skupiny, ze které přišel, i do které s jedinec zařadil, kulturní tradice, geografické prostředí, ve kterém člověk žije, ale značně i finanční situace a zajištění každého jedince. Významnou roli hrají vzory a chování a hodnotový žebříček utvořený v dětství a mládí. Mezi další faktory patří věk, pohlaví, dosažené vzdělání, profese, koníčky a zájmy, dostupnost apod.“*¹⁰

⁹ KADLECOVÁ, K. et al. *Vzdělávání na doživotí: Další vzdělávání dospělých v Praze, jeho cíle, perspektivy a metody*. Praha: Respekt institut. s. 11. ISBN 978-80-904153-0-0

¹⁰ HRUBÁ, L., *Volný čas a jeho využití*. Praha, 2013, s. 28. Bakalářská práce. Univerzita Jana Amose Komenského Praha. Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Miloš Chlad, CSc.

2 ZÁJMOVÉ TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU DĚTÍ A DOSPĚLÝCH

Zájem lze charakterizovat jako osobní vlastnost každého jedince, definovanou individuální potřebou a dobrovolnou výběrovostí, kdy povaha zájmu může odviset od osobnosti a charakteru člověka a být podmíněna výchovným působením, kulturním i sociálním prostředím a dalšími jevy obklopujícími jedince.

Zájemové vzdělávání můžeme definovat jako „*souhrn výchovně vzdělávacích, poznávacích, rekreačních a dalších systematických, ale i jednorázových činností a aktivit, směřujících k ucelenému a efektivnímu naplnění volného času a umožňující získat vědomosti a dovednosti mimo organizovanou (...) výuku.*“¹¹ Můžeme však říci, že tím, co zájemové vzdělávání odlišuje od dalších druhů vzdělávání, je jeho dobrovolnost. Zájem na tom, něco se naučit, touha po dovednostech, umu, přání rozšířit si obzory a načerpat, nebo si prohloubit, znalosti v oboru, který daného jedince zajímá. „*Nejsilnější vnitřní motivaci ke vzdělávání mají lidé ambiciózní (...), kteří chtějí uspět ve svém profesním životě, a lidé s přirozeným zájmem o okolí a společnost.*“¹² Jde-li však o zájemové vzdělávání, respektive mluvíme-li o zájemovém trávení volného času, může být hlavní a velmi silnou motivací únik ze všedního dne plného povinností k činnosti, kterou toužíme dělat. K činnosti, která nás naplňuje, baví a při které můžeme relaxovat, odbourávat stres, bavit se a na chvíli se věnovat plně svým zájmům a koníčkům. To by také mělo být důležitým mottem při budování plánovaného ateliéru s výtvarnými a kreativními kurzy.

O přínosu celoživotního učení se hovoří již dlouho. Dokument Lifelong Education, neboli koncept celoživotního vzdělávání byl prvně schválen na valném shromáždění UNESCO roku 1970. Tento rok byl také označen Mezinárodním rokem výchovy a vzdělávání a koncept Lifelong Education byl posléze rozpracován ve zprávě komise pro

¹¹ MŠMT. *Bílá kniha*. [online]. [cit. 2019-1-4]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/reforma-terciarniho-vzdelavani/bila-kniha/narodni-program-rozvoje-vzdelavani-v-ceske-republice-bila-kniha-2001>

¹² HRUBÁ, L. *Volný čas a jeho využití*. Praha, 2013, s. 33. Bakalářská práce. Univerzita Jana Amose Komenského Praha. Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Miloš Chlad, CSc.

rozvoj vzdělávání UNESCO. Tato zpráva byla pojmenována Learning to be - The world of education today and tomorrow. K dalšímu přerodu a změnám v pohledu na zájmové vzdělávání se začíná přistupovat v devadesátých letech 20. století, kdy se začíná mluvit spíše o koncepci celoživotního učení. Ta je rozvedena ve třech mezinárodních dokumentech z roku 1996, kde UNESCO představuje zprávu Learning: The treasure within, neboli skryté bohatství učení. Zde jsou prvně definovány 4 základní pilíře učení: učit se vědět, jednat, žít pohromadě s ostatními a učit se žít. Je zde vyzdvihnuto, že učení musí zůstat osobitou aktivitou každého člověka a musí se dbát na jedinečné stránky lidské individuality, schopnosti a citění každého z nich. Od roku 1996 je celoživotní učení součástí významných celosvětových diskusí a tento rok se stal také Evropským rokem celoživotního učení. Roku 2000 bylo přijato Memorandum o celoživotním učení, které stanovuje 6 nosných idejí, podle nichž se má celoživotní učení řídit. Jde o inovace v učení a vyučování, zvýšení investic do lidských zdrojů, přiblížení učení k domovu, nové základní dovednosti pro všechny jedince, ocenění učení a přehodnocení systému poradenství. V České republice vznikají dokumenty, jako Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky na období 2015–2020, Strategie celoživotního učení ČR, a další.

Do popředí zájmu se v posledních letech dostává tzv. biodromální přístup ke vzdělávání (z řeckého bios = život a dromos = cesta). V základu jde o celostní systém chápání jedince, kdy jeho celoživotní dráha v osobním, pracovním i občanském životě vyjadřuje široké spektrum zájmů, potřeb a motivací. „*Biodromální přístup v edukačních vědách spočívá v tom, že se učení a vzdělávání chápe jako proces utváření a rozvíjení osobnosti v průběhu celého životního cyklu.*“¹³ V zájmovém vzdělávání dospělých jde o souhrn krátkodobých i dlouhodobých činností, jejichž hlavním cílem je kultivace osobnosti, dobrovolné rozšiřování dovedností a znalostí, ale i seberealizace člověka, a které tvoří nedílnou součást procesu celoživotního učení. Nemá za úkol poskytovat další stupeň vzdělání, zabývá se ovšem aktivitami potřebnými pro rozvoj osobnosti, vyrovnává pracovní a školní zátěž. Je rovněž důležitým faktorem v procesu duševní hygieny a má svou nezastupitelnou funkci v prevenci nežádoucích sociopatologických

¹³ PRŮCHA, J., VETEŠKA, J. *Andragogický slovník*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. s. 11. ISBN 978-80-247-3960-1

jevů. Dá se s určitostí říci, že má svůj význam i při výchově a v kulturním rámci v dané sociální komunitě. V zájmovém vzdělávání, nebo, užijeme-li v současnosti více využívaný výraz zájmovém učení, směřuje jedinec k dobrovolnému a svobodně zvolenému naplnění svého volného času, kde má jedinečný prostor prostřednictvím realizace individuálních zájmů realizovat své osobní ambice a dotvářet svou osobnost.

3 AKTUÁLNÍ NABÍDKA KURZŮ A SOUČASNÉ TRENDRY

V současné době se na českém trhu vyskytuje mnoho subjektů poskytujících kurzy a zájmové činnosti z oblasti kreativního vyžití jednotlivců. Je to dáno zvyšující se poptávkou po hodnotném využití volného času. Jejich nabídka se často zaměřuje na aktuální trendy, reaguje víceméně na poptávku trhu a snaží se nalákat účastníky na své kurzy atraktivním a zábavným obsahem, kdy si odnesou nové dovednosti a cítí se být zase o něco více „umělcem“.

3.1 Členění subjektů pořádajících kreativní kurzy

Subjekty věnující se výtvarným a kreativním volnočasovým kurzům lze třídit podle mnoha kritérií. Některými jsou: forma poskytovatele – zda jde o soukromý subjekt, či státem zřízenou instituci. Dále, s předchozím dělením často spjaté, dle financování – zda jde o instituci hrazenou z veřejných prostředků, z dotací a grantů, nebo zda jde o soukromou výuku, jejíž provoz musí plně uhradit kurzovné od účastníků, případně o kombinaci těchto možností. Lze členit dle místa působení – na velkoměsto, maloměsto, nebo dokonce vesnici, jelikož to do velké míry ovlivní výběr a zaměření obsahu kurzů i potenciál jejich naplnění a dalšího rozvíjení a možnost pokračování započatých aktivit. Dále můžeme kurzy členit dle cílové skupiny kurzistů – zda se specializuje na děti, mládež, dospělé, nebo seniory, zda je organizace schopná tyto věkové skupiny propojovat a využívat potenciálu mezigeneračního spojení. Může se také zaměřovat na cílovou skupinu s určitým handicapem, na lidi nemocné, či tělesně, nebo duševně postižené, staré lidi v domovech s pečovatelskou službou, ve stacionářích.

Dále kurzy mohou být rozděleny dle odbornosti – zda jsou relaxační a oddechové, zda mají být spíše odbornější a připravovat účastníky na další vzdělání, například přípravou na vyšší stupeň školy, nebo zda jde o kurzy s akreditací MŠMT, tedy kurzy umožňující rekvalifikaci účastníků pro rozšíření možnosti jejich uplatnění v zaměstnání. Na ty pak jsou účastníci často vysíláni úřady práce, aby si zde doplnili znalosti a dovednosti a mohli se tím ucházet také o jiné zaměstnání, než na které jim stačilo jejich

dosavadní vzdělání. Výhodou v provozování těchto kurzů se může zdát jejich slibnější naplnění účastníky, jelikož kurzisté jsou sem často vysláni přímo konkrétním úřadem práce daného kraje a kurzovné je jim často buď částečně, nebo plně hrazené vysílající institucí.

Současné trendy v České republice jsou ovlivňovány trendy globálními. Velkou roli při tom hraje vliv internetu a sociálních sítí, kde lidé sdílejí svou tvorbu a nechávají se inspirovat tvorbou někoho jiného.

3.2 Konkrétní subjekty na trhu

Mezi hlavní subjekty, věnující se rozvíjení výtvarných a kreativních dovedností na českém trhu, lze považovat převážně organizace pracující ve velkých městech, kde je předpoklad velkého počtu potencialních klientů. Za takové můžeme označit například společnost Výtvarná škola Draw Planet, s.r.o., nebo také výtvarný atelier Malování a kreslení, z.s., obě společnosti působící v Praze. Jejich podíl na trhu s kreativními kurzy je značný. Obě tyto organizace nabízejí ve svém portfoliu mnoho kurzů cílených na různé věkové skupiny, jsou tvořeny rozličnou škálou lektorů a rozsah nabízených kurzů zasahuje do mnoha odvětví výtvarných činností. Draw Planet i Malování a kreslení fungují na principu, kdy si klienti platí kurzovné a obě společnosti jsou tedy finančně závislé na množství lidí ochotných ze svého zaplatit daný kurz. Proto se významně soustředí na svou propagaci a využívají při tom značně také sociální sítě, jako je Facebook, Instagram a Pinterest a internet obecně. To je v dnešní době jeden z významných znaků propagace, kdy je důležité svou práci prezentovat a průběh i výsledky sdílet s komunitou lidí na sociálních sítích. Dle sdělení vedoucích atelierů je to již zcela samozřejmá a automaticky očekávaná součást komunikace jak se stávajícími, tak s potencialními novými klienty, kteří se takto seznámí s formou, průběhem i výsledky kurzů ještě dříve, než se rozhodnou do něj zapojit. Pomáhá jim to ujasnit si, zda je pro daného jedince kurz vhodný a má potenciál naplnit očekávání, se kterými do něj nastávající klient hodlá vstoupit.

Draw Planet nabízí pravděpodobně nejširší nabídku výtvarných a kreativních kurzů na českém trhu. Jsou to: abstraktní malba pro začátečníky, akryl pro začátečníky, akvarel pro začátečníky, akvarelová ilustrace, designérská kresba, fixy pro začátečníky, digitální malba pro začátečníky, fashion ilustrace, figurální kresba a portrét, ilustrátorství pro začátečníky, interiérový design pro začátečníky, komiks, krajinomalba pro začátečníky, kreslení a malování pro úplné začátečníky, kresba pro začátečníky, linoryt, sítotisk, suchá jehla, lept, tradiční grafika, moderní kaligrafie, lettering, módní tvorba, fashion design, olejomalba pro začátečníky, olejomalba pastel pro začátečníky, pastelky, barevná kresba pro začátečníky, portrét pro začátečníky, sketching, skicování pro začátečníky, příprava k talentovým zkouškám, příměstský výtvarný tábor, výtvarka, kreslení a malování pro děti 6-9 let, výtvarka, kreslení a malování pro mládež, kurz počítačové grafiky pro mládež 10-15 let, Adobe Photoshop pro začátečníky, Adobe Illustrator pro začátečníky, kurz fotografování pro začátečníky, grafický design, počítačová grafika pro začátečníky.

Jejich záběr je široký a všechny kurzy jsou soustředěny na jednom místě, a to v širším centru Prahy. Kurzů je nepřehledné množství a je zcela patrné, že v tomto podobném rozsahu by nebylo možné dlouhodobě kurzy realizovat v menším městě, než je hlavní město Praha. Provoz ateliéru je celotýdenní, včetně sobot a nedělí, lektori jsou zde nejen stálí, ale i externisté.

Další významný subjekt na trhu, výtvarný ateliér Malování a kreslení, z.s., působí na rozdíl od předchozího zmiňovaného subjektu ve více městech České republiky. Patří mezi ně Praha, Plzeň, Brno, Liberec, Ostrava, Slaný a Zlín. Liší se také formou, jelikož, na rozdíl od předchozí společnosti s ručením omezeným, se jedná o neziskovou organizaci. Jejich záběr kurzů je také velmi široký. V jejich nabídce nalezneme dlouhodobé kurzy pro dospělé, děti i jednodenní takzvané dílny. V současnosti nabízí tyto kurzy: akvarel, arteterapie, beaux arts, drawing painting, experimentální malba, figurální kresba, grafická dílna, intuitivní malování mandal, kresba a malba pokročilí, kresba a malba pro seniory, módní kresba a ilustrace, olejomalba, olejomalba – šerosvit, portrét, přípravný kurz architektura, příprava na talentové zkoušky VŠ, sochařská dílna, výroba loutek, drawing painting – children, keramická dílna pro děti, komiks a ilustrace pro děti, kresba a malba pro děti, kresba a malba pro mládež, příprava na talentové

zkoušky SŠ, sochařská dílna pro mládež, street art pro děti a mládež, tvoření pro rodiče s dětmi.

Avšak atelier, který je projektem této diplomové práce, nemá za cíl konkurovat velkým organizacím působícím na trhu, ale doplnit nabídku volnočasových aktivit v dané oblasti a přispět tak k rozvoji místní komunity. Proto rozsah kurzů v tomto atelieru není plánován příliš rozsáhle, ale měl by reflektovat na chybějící aktivity a volnočasové vzdělávání v místě působení.

3.3 Specifikace místa projektu atelieru

Pro tuto diplomovou práci je podstatné specifikum zaměřující se na relativně malou obec – vesnici, kde je však veškerá občanská vybavenost, včetně mateřské školy, základní školy, pošty, kulturního domu, restaurace, obecního úřadu, hasičské zbrojnice místních dobrovolných hasičů, sportoviště s krytou halou i venkovními sportovišti. Je zde také obecní stodola se zahradou, které dominuje stoletá lípa, které obec využívá k pořádání tradičních poutí a slavností a rozvíjení tradičních veselic. V obci je také samoobsluha, lékař, kadeřnictví, penzion a řada soukromých subjektů zajišťujících služby. Jedná se tedy o rozvíjející oblast, kam se stěhují mladí lidé, aby zde zakládali rodiny. Je zde dobré spojení autobusy na okolní vesnice a města. Nejbližší města jsou pár kilometrů vzdálené obce Blatná, Strakonice a Horažďovice.

Činnost atelieru je plánována financováním ze soukromých zdrojů, tedy z účastnických poplatků, respektive také z plateb od institucí a firem za externí kurzy. Co se týče věkového určení, zaměření nspecifikuje určitou omezenou věkovou kategorií. Atelier si dává za cíl spojovat dle možností věkové skupiny a umožňovat mezigenerační propojení a součinnost v rámci rodin a dalších skupin obyvatel, jelikož ti se – na vsi – velmi dobře navzájem znají.

4 ZALOŽENÍ ATELIÉRU

4.1 Formality nutné k založení provozovny

Po formální stránce je potřeba vlastnit živnostenské oprávnění v oboru „Mimoškolní výchova a vzdělávání, pořádání kurzů, školení, včetně lektorské činnosti“ a „Provozování kulturních, kulturně-vzdělávacích a zábavních zařízení, pořádání kulturních produkcí, zábav, výstav, veletrhů, přehlídek, prodejních a obdobných akcí“, které vystaví na kterémkoliv živnostenském úřadu. Tyto živnosti jsou tzv. volné, tudíž pro ně není nutností dokládat kvalifikaci.

Prostory, které jsou pro tento ateliér vyhrazeny se nachází v přízemí rodinného domu v osobním vlastnictví. Odpadají tedy náklady spojené s pronájmem, což bude mít pozitivní vliv na výši kurzovního, tedy poplatků spojených s jednotlivými kurzy. Je však třeba zajistit způsobilost prostor pro provozování živnosti. Dle § 17 živnostenského zákona, je podnikatel mimo jiné povinen zajistit, aby provozovna byla způsobilá pro provozování živnosti podle zvláštních právních předpisů.

4.1.1 Schválení stavebním úřadem

Pro tuto činnost je třeba mít prostory, kde bude vykonávána, schváleny pro daný typ užívání příslušným stavebním úřadem, v tomto případě stavebním úřadem ve Strakoniciích. Přesné podmínky pro schválení je nutné konzultovat na příslušném odboru s daným pracovníkem, jelikož nároky se mohou místně lišit. Vzhledem k tomu, že prostory při stavbě domu, kde má zamýšlený ateliér být, byly již koncipovány jako výtvarný ateliér, neměl by vzniknout při schvalování žádný větší problém. Bude pouze třeba požádat o změnu účelu užívání a provést jejich rekolaudaci.

4.1.2 Stanovisko Krajské hygienické stanice

Dalším úřadem, který musí vydat souhlasné stanovisko, je Krajská hygienická stanice Jihočeského kraje – územní pracoviště Strakonice. Pro účely tohoto ateliéru, kde budou vyučovány kromě dospělých také děti a mládež, se budeme řídit vyhláškou o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ze dne 4. října 2005. Právně závazné znění vyplývá výhradně ze Sbírky zákonů 410/2005 Sb.¹⁴

4.1.3 Vyjádření k požární bezpečnosti

Třetím institutem jsou pak hasiči, tedy požární ochrana. „*Ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně stanoví povinnost právnickým osobám a podnikajícím fyzickým osobám zabezpečovat plnění povinností vyplývajících pro ně z tohoto zákona, předpisů vydaných na jeho základě nebo z jiných předpisů upravujících povinnosti na úseku požární ochrany. Takovým předpisem je například vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci). Povinnosti jsou odstupňovány podle míry požárního nebezpečí provozovaných činností.*“¹⁵ Výčet konkrétních povinností v oblasti požární ochrany se odvíjí od toho, do jaké kategorie požárního nebezpečí se plánované činnosti ateliéru začleňují. V tomto případě se jedná o činnosti bez zvýšeného požárního nebezpečí, které se řídí dle obecných povinností, které jsou společné pro všechny. Jde o předpis č. 133/1985 Sb.¹⁶ zákon o požární ochraně ve znění z 1.1.2018. I přes to, že se

¹⁴ MŠMT. *Vyhláška o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých.* [online]. [cit. 2019-02-03]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/file/43664?lang=1>

¹⁵ VESECKÝ, Z. *Požární minimum.* [online]. [cit. 2019-02-03]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/pozarni-minimum-podnikatele-zakladem-je-povedomi-o-vasem-zacleneni/>

¹⁶ Vláda ČR. *Předpis č. 133/1985 Sb.* [online]. [cit. 2019-02-03]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-133-1985-sb-zakon-o-pozarni-ochrane/uplne/>

jedná o činnosti bez vyššího požárního nebezpečí, musí se dodržovat povinnosti v oblasti požární ochrany. Zákonem dané nutné minimum pro živnostníky a firmy:

„– obstarávat ve stanoveném rozsahu a udržovat v provozuschopném stavu věcné prostředky požární ochrany (hasicí přístroje, hydranty, ...) a požárně bezpečnostní zařízení,

- dodržovat podmínky pro hašení požáru (přístupové komunikace, únikové cesty, přístup k energetickým uzávěrům, ...),

- dodržovat technické podmínky a návody k zařízením a provozovaným činnostem,

- označovat místa stanovenými bezpečnostními a informativními značkami,

- umožnit Státnímu požárnímu dozoru provádění požárních kontrol,

- oznamovat hasičům každý požár při provozované činnosti,

- zákaz vypalování porostů,

- oznamovat hasičům předem spalování hořlavých látek na volném prostranství,

- pravidelně provádět preventivní požární prohlídky nejméně 1× ročně při činnostech, kde se na pracovišti vyskytují více jak 3 osoby v trvalém pracovním poměru“¹⁷

Dalším úkonem nezbytným k provozování ateliéru je oznámení a označení provozovny. „Po získání všech povolení bude ještě před samotným zahájením podnikání nutné vyřídit několik důležitých formalit. Podnikatel je například povinen zahájení provozování živnosti v provozovně písemně oznámit živnostenskému úřadu nejméně tři dny předem, pokud tuto provozovnu neuvedl v ohlášení živnosti nebo v žádosti o koncesi. Neoznámením se podnikatel dopouští správního deliktu, za který mu může být ve správním řízení uložena pokuta až do výše 100 000 korun. Podnikatel je také povinen

¹⁷ VESECKÝ, Z. *Požární minimum pro živnostníky*. [online]. [cit. 2019-02-01]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/pozarni-minimum-podnikatele-zakladem-je-povedomi-o-vasem-zacleneni/>

oznámit živnostenskému úřadu každou změnu této adresy provozovny, a to po dobu čtyř let ode dne ukončení činnosti v provozovně. (...) Oznámit zahájení provozování živnosti v provozovně je možné na kterémkoliv obecním živnostenském úřadě osobně nebo písemně. Podnikatel ohlásí kromě adresy provozovny také datum zahájení provozování živnosti v provozovně a předměty podnikání provozované v provozovně – u živnosti volné také čísla oborů.“¹⁸

Provozovna, tedy ateliér, musí být zvenčí trvale a viditelně označen obchodním jménem podnikatele a identifikačním číslem. Dále je nutné uvést zodpovědnou osobu a kontakt a provozní dobu ateliéru.

Po získání těchto náležitostí již může být po formální stránce atelier otevřen.

4.2 Vybavení ateliéru

Pro účely uměleckých kurzů je nutné vybavení ateliéru výtvarnými, kreativními a dalšími potřebami, nářadím a pomůckami, které slouží pro výuku, ale také nábytkem, světly a dalším zařízením. Potřebné vybavení se bude odvíjet od konkrétních kurzů zde vedených, bude se tedy v čase doplňovat a přizpůsobovat aktuálním potřebám a poptávce.

V základu bude atelier vybaven dvěma velkými profesionálními dílenskými pracovními stoly od B2B Partner s.r.o. a židlemi pro až 12 účastníků kurzu plus jedním stolem pro vedoucího kurzu. Pro potřeby výuky zde bude počítač pro učitele kurzu připojený na interaktivní tabuli. Účastníci kurzu v začátku nebudou mít k dispozici každý svůj počítač. V ateliéru bude zajištěno vyhovující osvětlení, dostatek odkládacího prostoru při tvorbě a také odvětrání pro případ práce s barvami a rozpouštědly. Součástí ateliéru jsou také umyvadlo a výlevka pro zajištění hygieny, dále toaleta pro účastníky kurzu a místo pro převlékání a odkládání věcí. Součástí zařízení jsou i uzamykatelné skříňky pro ukládání věcí účastníků.

¹⁸ VESECKÝ, Z. *Způsobilost prostor pro provozování živnosti*. [online]. [cit. 2019-03-04]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/jak-na-umistení-provozovny-a-podnikání-z-domova/>

Pro začátek budeme pracovat s potřebami pro kreslení a malování, konkrétně čtyřmi malířskými stojany, olejovými, akvarelovými a akrylovými barvami, plátny a čtvrtkami, štětci. Dále tužkami, pastely, uhly a ostatním potřebným k výuce kresby. Také potřebami pro kreativní tvoření, jako je Big shot strojek, šablony a řezací plotny, filcy dalším souvisejícím materiálem. Budou zde 4 lepicí pistole Steinel, řezací podložka formátu A0 a šicí stroj Singer Confidence 7470 a prosvětlovací deska. Po prvním roce provozu je počítáno s dovybavením ateliéru pro výuku kurzů fotografie, kdy budou k dispozici dva fotoaparáty – digitální zrcadlovky Pentax se třemi objektivy, jeden externí blesk a základní ateliérové osvětlení a odrazné desky, rozptylka a také dvoje pozadí. Celkové odhady nákladů spojených s vybavením ateliéru jsou uvedeny v kapitole ekonomická rozvaha. Je počítáno s postupným doplňováním vybavení i materiálu souběžně s provozováním kurzů a ujasňováním požadavků.

Je nutné dbát na hygienickou nezávadnost všech používaných materiálů a barev a také na přiměřenost účelu využití. Ostré předměty, jako řezací nože a zdraví nebezpečné látky, například ředidla, budou uloženy v uzamykatelných skříňkách, ke kterým bude mít přístup pouze pověřený vedoucí kurzu. Tímto se bude předcházet možným zraněním a úrazům, které by mohly při provozování kurzů vzniknout.

V další fázi, výhledově několika let, je plánováno zprovoznění druhého, s tímto ateliérem sousedícího prostoru, tedy atelieru číslo 2. Ten bude sloužit převážně k výuce zpracování keramiky a bude tedy vybaven nejen dvěma dílenskými stoly a odkládacími policemi pro schnutí keramiky, ale také stolním elektrickým hrncířským kruhem v počtu dvou kusů, elektrickou pecí Rohde KE 200N s TC 30 pro výpal keramiky na maximální teplotu 1300°C, hnětačem hlíny, válcovacím stolem, a točnou. Základním materiálem nutným pro provoz keramického ateliéru se rozumí točířské hlíny, modelovací hlíny, hlíny za studena a keramické licí břechky. Pro další fáze tvorby keramiky po přežahu pak budou třeba glazury a engoby. Do začátku bude potřebné nářadí obsahovat cidliny, čepele, kulmíky, stěrky a strunu pro účely točení na hrncířském kruhu, pro modelování z volné ruky pak špachtle různých tvarů, děrovače, jehly, nožíky a očka. Pro lití z keramické břechky příslušné sádrové formy. Vybavení tohoto ateliéru bude finančně náročnější, proto bude zvažována možnost dotační podpory v dané oblasti a čase.

Pro kompletní vybavení a podporu zřízení keramického ateliéru bude využito odborné pomoci lídra na trhu ve vybavování keramických dílen, a to firmy Keramické centrum – www.keramickecentrum.cz, kde odborně poradí a pomohou při návrhu pro kompletní vybavení dílny.

5 VYTVOŘENÍ NABÍDKY VLASTNÍCH KREATIVNÍCH KURZŮ

Po uvážení konkurenční nabídky výtvarných kurzů i aktuálních trendů pro oddychovou výtvarnou a kreativní činnost v dané oblasti byly sestaveny 4 základní kurzy pro první fázi otevření ateliéru. Při jejich tvorbě bylo zohledněno více faktorů.

Přihlédnuto bylo k faktu, že místní komunita není početná, nebylo tedy počítáno pouze s kurzy pro lokální obyvatele, ale i s víkendovými kurzy a takzvanými kreativními dílnami pro přespolní. Další alternativou k řešení nevelkého počtu místně příslušných potencionálních kurzistů jsou kurzy sestavované na míru pro firmy a instituce a následně realizované v místě daném firmou, organizací, pro které je kurz vytvářen.

Dalším kritériem při sestavování byla finanční náročnost kurzů a ekonomická udržitelnost takového projektu v daném místě. I zde bylo počítáno nejen s místními obyvateli, jako potencionálními kurzisty, jejichž výdaje na zájmové aktivity jsou omezeny rodinným rozpočtem, ale také s externími kurzy nabízenými firmám a organizacím jako ucelené celky ke krátkodobější i dlouhodobé spolupráci, jejichž finanční zázemí, respektive finance určené pro další vzdělávání, rozvoj a spolupráci zaměstnanců, skýtají dobré možnosti zajištění potřebných finančních prostředků pro fungování ateliéru. Při plánování kurzů je pomýšleno na ekologii při zpracovávání materiálů a environmentální přesahy, jako aktuálně celospolečensky významné téma.

5.1 Kurz základů kreslení a malování pro mládež a dospělé

Základním nabízeným kurzem bude „Kurz kreslení a malování pro mládež a dospělé“. Půjde o základní vhled do výtvarného umění pro úplné začátečníky, kteří nikdy namalovali, ale chtěli, ale i pro již aktivně tvořící amatérské výtvarníky, kteří si chtějí ujasnit základní techniky a postupy při kresbě i malování. Kostru tohoto kurzu bude tvořit postupné představování základních technik od jednodušších k náročnějším, kdy bude kladen důraz nejen na správné užití nástrojů a postupů, ale i na individuální vložky jednotlivých účastníků kurzu. Důležité bude atraktivní současné podání výuky,

aby účastníci přicházeli na kurz s nadšením, touhou se učit a odcházeli s uspokojením a s pocitem, že výtvarno není jen nejasný neobsažitelný pojem, ale že se opravdu mohou naučit kreslit a malovat. Důležitým faktorem v tomto kurzu bude důraz na pohodovou atmosféru, kdy cílem bude nejen se něco naučit, ale také na pár hodin vypustit celodenní shon a stres a relaxovat s uměním.

Cílovou skupinou tohoto kurzu budou mladí lidé, kteří se chtějí hlásit na výtvarné školy a potřebují komplexní přípravu k talentovým přijímacím zkouškám na střední a vyšší odborné školy. Dále ženy na mateřské a v domácnosti, které mohou svůj volný čas využít k činnosti, po které toužily a zatím na ni nesebraly čas či odhodlání, a také všem ostatním jedincům ve věku od 12 let, kteří se chtějí naučit kreslit. Časová dotace bude sto dvacet minut jednou týdně v odpoledních hodinách.

Kurz bude začínat teoretickým představením technik, materiálů a pomůcek potřebných pro jednotlivé techniky a vysvětlením základních pojmů ve výtvarném umění. Prospěšný je také vhled do historie, který bude nenásilnou formou představován vždy u příslušné techniky v průběhu kurzu. Půjde o praktické zvládnutí kresby tužkou, uhlem, suchým pastelem, dále o základy malby akvarelem, olejovými barvami a akrylem. Kurz bude klást důraz na to, jak si vybrat motiv – tedy co chceme kreslit. Upozorňováno bude na význam správného osvětlení i výřez. Bude zde probírána kompozice i volba techniky, světlo a stíny, které tvoří plasticitu motivu. Postupováno bude od kresby jednodušších předmětů až po malbu zátiší a draperií. Budou zde představeny základy teorie perspektivy, bez které se žádný výtvarník neobejde. Pro případné pokračovací kurzy bude nahlédnuto do složitějších výtvarných motivů, jako je zvládnutí proporcí lidského těla a portrétu, krajiny a staveb. Vysvětlí se zde základy abstrakce, konkrétních motivů i jak kombinovat jednotlivé techniky pro dosažení kýženého výsledného efektu. Důraz bude kladen na to, aby kurz byl zábavný a plný nápadů, nejen nudné teorie. Kurz bude koncipován jako roční, s možností přihlášení a hrazení po pololetích.

5.2 Klub malých umělců

Kurz určený pro děti ve věku od šesti do dvanácti let, kam mohou přijít v doprovodu svých rodičů. Jedná se o zábavné tvoření, kreslení a malování, kdy za použití rozličných technik budou děti vytvářet svá malá umělecká díla, výtvary a také tematické dárky pro sebe a své nejbližší. Spíše než o zvládnutí konkrétních technik zde půjde o zábavné strávení odpoledne a možnost kreativního vyžití dětí. Cílem je nejen děti přivést k výtvarnu, ale také zábavnou formou motivovat k dalšímu tvoření. Kurz by měl předcházet k jevům ve společnosti, kdy v dospělosti jedinci tvrdí, že „neumí kreslit“.

Pro tento kurz bude využíváno rozličných materiálů, technik a pomůcek. Výstupem z každé lekce by vždy měl být výrobek, nebo výkres, kterým se budou moci děti pochlubit doma, a mělo by je to tak motivovat k další tvorbě. Dalším výrazným faktorem by mělo být propojení trávení volného času zábavně mezigeneračně, a to díky možnosti příchodu a tvorby dětí společně s rodiči, či prarodiči. Kurz bude koncipován jako odpolední, jednou týdně devadesát minut. Přihlášení bude možné vždy na pololetí, nebo celý rok.

5.3 Jednotlivé tematické jednodenní a víkendové kurzy

Třetím pilířem ateliéru budou jednotlivé jednodenní a víkendové akce, vždy zaměřené na konkrétní tvorbu na dané téma. Kurzy budou tvořeny postupně s ohledem na aktuální poptávku na trhu a na současné trendy. Tyto kurzy budou hojně využívat externích výtvarníků a spolupracovníků z oboru, kteří povedou jednotlivé víkendy, otevřou nové možnosti tvorby a měli by přilákat další klienty.

Příkladem takovýchto kurzů může být „Relaxační víkend s tvorbou mandal“, „Vázání květin a tvorba dekorací z přírodních materiálů“, „Arteterapií k odbourání stresu“, nebo „Základy fotografie v přirozeném světle“, „Malba v harmonii jihočeské krajiny“, a dalších. Cílovou skupinou budou převážně dospělí, dle průzkumu spíše ženy, které si chtějí aktivně odpočinout a v příjemné atmosféře se něco naučit. Na tyto kurzy budou také zváni hosté, kteří budou mít k danému tématu co říci, předat zkušenosti a

ukázat nepřeberné možnosti tvorby. Bude zde možnost ubytování pro přespolní v místním penzionu, nebo nabídka přepravy z Blatné a Strakonice, kam vedou spoje ze všech koutů republiky. Bude tedy počítáno s širším polem působnosti než u předchozích dvou kurzů, které jsou koncipovány spíše pro obyvatele místní komunity.

Tyto kurzy budou realizovány jako jednodenní, nebo dvoudenní. Vždy bude tvořit přiměřenou část, přibližně 2x tři hodiny denně, řízený program a zbytek dne a víkendu bude možnost relaxace a odpočinku v místě i krásném okolí v oblasti jihočeského kraje plného rybníků, lesů a nepřekonatelných přírodních scenérií. Kurzy budou probíhat nejen uvnitř ateliéru, ale také v přílehlé zahradě a okolní volné krajině. Bude se dbát na současné trendy spojení s přírodou, ekologický přístup a harmonii těla s duchem a přirozenou potřebou člověka tvořit.

Tyto kurzy budou určeny pro skupiny čtyř až dvanácti kurzistů, přičemž kurz povede jeden hlavní vedoucí, který bude individuálně doplněn hostem víkendového kurzu.

5.4 Externí kurzy pro firmy a instituce

Další nedílnou součástí nabídky kurzů budou externí akce organizované na přání a dle požadavků klientů – tedy firem a institucí pracujících s lidmi.

Půjde o pořádání teambuildingových akcí a externích kreativních a výtvarných kurzů „na míru“. Klient si zadá, za jakým účelem chce daný kurz či akci sestavit, a bude mu v rámci možností ateliéru sestavena konkrétní nabídka. V tomto oboru se poptávka neustále zvyšuje, a proto je zde vidina velkého potenciálu a možností uplatnění těchto akcí. Půjde nejen o jednorázové akce, ale i na sebe navazující dlouhodobější kurzy, které budou vyžadovat časově náročnou přípravu pro finální předání co nejlepšího výsledku. V této oblasti bude nutné další doplňování vzdělání v oblastech teambuildingových aktivit a spolupráce s odborníky na danou problematiku.

Při sestavování kurzů na míru pro určité organizace, respektive skupiny lidí v těchto organizacích, bude třeba dbát specifik a případně handicapů jedinců ve skupině a cíl,

kterého chce daná organizace kurzem dosáhnout. Dle přání zadavatele bude možno tyto kurzy vyhodnocovat. Vždy půjde o splnění účelu zadání zadavatele, ale i o kvalitní náplň vytvářející přidanou hodnotu předaných dovedností.

5.5 Příprava pro kurzovou lekci

Tato podkapitola se věnuje nutnosti přípravy na každý kurz a každou lekci, která bude v atelieru uskutečňována. Příprava musí být dostatečně podrobná, návodná a obsahovat vše potřebné k úspěšnému zvládnutí celé lekce, nebo vypsání kurzu. Kromě základních věcí, jako jsou časová dotace a potřebné pomůcky, musí obsahovat také podrobný postup a případně také poznámky k jednotlivým krokům. Vše tak, aby průběh kurzu byl plynulý, přirozený, nemusely se řešit chybějící pomůcky, nebo nedorozumění a kurzisté odcházeli spokojeni s nově nabytými dovednostmi a poznatky. A aby se tím pádem měli tendenci vracet a v kurzu pokračovat, absolvovat další.

5.5.1 Vzorová příprava na kurzovou lekci

Vzorová příprava - "Jak lépe kreslit"

Cíl lekce: Prohloubení pozorovacích schopností a eliminace (vžitých) vzorců při kresbě.

1) Úvod – Rozcvičení: postupná kresba vzhůru nohama /

Časová dotace: 20 minut

Cíl cyklu: Odbourání vžitých vzorců – kreslím to co opravdu vidím.

Pomůcky: Vytištěné předlohy – pracovní listy, tmavý krycí papír formátu A4, tužka HB, guma – vše k dispozici na místě v atelieru

Postup: každý student obdrží pracovní list s vytištěnou předlohou. Při předávání předlohy je důležité dodržet tato pravidla:

- předloha je celá zakrytá krycím tmavým papírem, aby ji student neviděl

- předloha je pod krycím papírem situovaná tak, aby obrazec byl umístěn vzhůru nohama vůči pozorovateli

Na pokyn lektora smí studenti posunout krycí papír na svých pracovních listech, ale jen o pár centimetrů směrem dolů – míru posunutí určí značky po stranách předlohy

Úkolem je do volného pole pracovního listu překreslit co nejpřesněji tu část obrazce, která je aktuálně odkrytá. Postupně takto zpracovat celou kresbu. Vždy další díl předlohy odkrýt až po zpracování (překreslení) předešlého dílu.

Poznámky: Předloha, která je postupně odkrývána, působí na vnímání jako abstraktní, které ještě podporuje obraz otočený vzhůru nohama. Student se více zaměřuje na detailní zpracování a zakresluje, co opravdu vidí v daný okamžik na předloze, ne jak si myslí, že by objekt měl vypadat.

2) Hlavní činnost: Realistická kresba – ruka

Časová dotace: 60 minut

Cíl: Realistické ztvárnění 3D modelu

technika: kresba tužkou, stínování roztíráním

Pomůcky: kreslicí čtvrtka formátu A3, tužky HB, 2H, 7B, roztírací tyčinka, plastická guma

Postup: Modelem nám bude vlastní (nekreslicí) ruka. Ruku nastavíme do jednoduchého gesta, kdy osvědčená je pozice jako bychom ukazovali číslovku 2 - tj. vztyčený palec a ukazovák, ostatní prsty pokrčené.

Analýza: nejprve si společně slovně rozebereme a upozorníme na detaily modelu – linie, záhyby, články prstů, nehty, vrásky, kontrast světla a stínu, hmota, proporce... Necháme si dostatečný čas na pozorování.

Navrhujeme možnosti základní jednotky, tj. výchozího bodu kresby.

Náčrt – co nejpřesněji v životní velikosti zachytit liniovou kresbou model – vlastní ruku. Používáme tužku HB.

Modelace – tužkou 2H zachytit detaily a definovat strukturu objektu

Stínování – tužku 7B používáme k jemnému stínování - začínáme od nejtmařejších míst, využíváme širokou škálu šedi

Finální zpracování – pomocí roztírací tyčinky formujeme hmotu objektu, na světlé odlesky můžeme použít plastickou gumu a místa tak zesvětlit.

Poznámka: vlastní ruka je nejjednodušší a nejbližší živý model každého výtvarníka. Jednoduché gesto prstů je kompromis mezi 3D objektem a zároveň se jedná o prakticky ploché těleso bez větší nutnosti vnímání perspektivy. Velmi důležitá je před samotnou kresbou podrobná analýza modelu, protože spousta studentů neví, jak a kde začít, což velmi ovlivňuje motivaci a samotný výsledek práce.

3) Závěr:

Časová dotace: 10 minut

Úklid pracovního prostoru

Výstavka a diskuze nad výtvořy

6 ŘEŠENÍ PROPAGACE

Při počátečním otevření ateliéru, ale i pro další provoz, je nutná aktivní propagace a prezentace ateliéru. Je nutné, aby se o činnosti vědělo a aby se lidé dozvídali o novinkách, plánovaných kurzech a akcích.

Výrazným propagačním kanálem současné doby jsou bezesporu sociální sítě. Jejich nesmírnou výhodou je, že pokud obsah sdílených příspěvků uživatele sociálních sítí zaujme, může ho dále šířit již bez nutného přičinění pořadatele. Síla takových sdílení se násobí počtem sdílení jednotlivými uživateli sociálních sítí. Pro tyto účely lze využít například Facebook, Instagram, Pinterest, ale i Twitter a další. Obzvláště mladá generace lidí tyto kanály využívá denně, tráví na nich velkou část svého času a čerpá z těchto zdrojů inspiraci pro své vlastní možnosti a výplň svého volného času. Nutností pro tento typ propagace je velice častá aktualizace a velké množství příspěvků, které je nutno umisťovat na tyto sítě. Optimální frekvence je denně, jelikož je ovšem do začátku fungování ateliéru očekáváno hodně úkolů a činností nutných k rozjezdu a celkovému fungování činnosti, pro účely zajištění dostatečné propagace poslouží příspěvek s týdenní frekvencí. Důležitá je atraktivnost, která má za následek kladné ohlasy a samovolné šíření přes jednotlivé uživatele dál.

Další možností propagace jsou místní Zábořské noviny, které sice vycházejí jen několikrát do roka, ale kde lze zdarma zveřejňovat nabídku kurzů ateliéru, novinky, ale i ukázky a fotografie z jednotlivých lekcí. Lze také využít formy článku – reportáže s pozvánkou na další lekce či kurz. Stejně tak lze činnost ateliéru propagovat v dalších periodikách vycházejících v okolí, kde zdarma, či za mírný poplatek lze potencionálním kurzistům přiblížit činnost ateliéru a možnosti zúčastnit se aktivně nabízených kurzů. Výhodou těchto periodik je, že si je místní obyvatelé opravdu důkladně a ve velkém počtu čtou a zajímají se o tímto kanálem o dění v jejich okolí. Hlavní výhody této formy propagace tedy tkví především nejen v její malé finanční náročnosti, ale hlavně v zacílení na místně příslušné občany. Odhaduje se, že tato periodika čte naprostá většina místních obyvatel.

Jako další důležitá forma propagace slouží letáky informující o činnosti ateliéru, novinkách, a obsahující i návod, jak se na kurz přihlásit. Jde o finančně náročnější

formu, zejména kvůli nutnosti roznosu do jednotlivých schránek domácností. Zde je otázkou, jaký může být efekt této propagace v poměru vynaložených nákladů a času k efektu přílivu nových kurzistu. V průběhu času lze vyvodit závěry, zda nezůstat u formy propagace v místních periodikách, která jsou distribuována vydavateli anebo k dispozici na veřejných místech a nemusíme tedy řešit jejich šíření mezi obyvatele.

Dle postupně se rozvíjejícího potenciálu ateliéru bude možné proměňovat a formovat propagaci pro co nejlepší možný výsledek, s ohledem na vynaložené finance a úsilí. Stále se však jeví jako nejdůležitější prvek dnešní propagace menšího měřítka v komunikaci s klienty, a to i těmi potencionálními, využití sociálních sítí a webové prezentace. Na tento propagační kanál bude tedy zaměřena počáteční snaha o zviditelnění ateliéru.

7 ROZVAHA POČÁTEČNÍCH NÁKLADŮ

Při tvorbě rozvahy je brán zřetel na výhodu vlastního soukromého prostoru pro tento ateliér, kde není třeba zahrnovat jindy poměrně výraznou částku placení nájmu. Také velká část vybavení je již součástí stávající soukromé dílny autorky projektu, proto finanční zátěž na začátku zakládání ateliéru je o něco menší. Také již není třeba zahrnovat náklady na úpravu prostoru a zázemí, jelikož po stránce stavební je zde počítáno s ateliérem od začátku, tudíž není třeba upravovat podlahy, sociální zařízení a podobně.

Hlavní náklady jsou tedy tvořeny vybavením pracovními stoly, židlemi, policemi a dalším nábytkem. Další nespornou částí vybavení jsou potřeby pro vlastní malování, kreslení a ostatní uměleckou tvorbu.

V této rozvaze jsou také zohledněny náklady na provoz ateliéru, které jsou v tomto případě sice oproštěny o nájemné jako takové, nicméně zůstávají ostatní položky, jakými jsou například odběr elektřiny a vody. Nejsou zde řešeny mzdové náklady a odvody za zaměstnance.

Vybavení nábytkem od B2B Partner s.r.o.¹⁹

- 4x dílenský stůl se dřevěnou pracovní deskou - výškově stavitelné nohy, 1700 mm v ceně 6.756,- Kč/ks
- 12x pracovní židle - dílenská pracovní židle PUR cena: 1.506,-Kč/ks
- Policový systém: 4x chromovaný regál s laminovanými policemi, 1800 x 900 x 350 mm v ceně 2.885,-Kč/ks

Celkové náklady na zařízení nábytkem jsou (počítáno v současných nabídkových cenách včetně DPH) 56.636,- Kč

¹⁹ Internetový obchod B2B Partner s.r.o., [2019-01-03]. Dostupné z: <https://www.b2bpartner.cz/>

Vybavení výtvarnými potřebami od Davona s.r.o. ²⁰

- Potřeby pro kreslení: tužky, uhly, gumy a další
- Potřeby pro malování: akvarelové barvy, olejové barvy, štětce, plátna, stojany, a další
- Potřeby pro scrapbooking: strojek Big Shot, šablony, vyřezávací a embosovací kapsy a další
- Papíry a čtvrtky jednobarevné, s potiskem, speciální
- Řezací plotr Silhouette
- Inkousty, polštářky a razítka, šablony

a další nástroje, pomůcky a materiál potřebný v průběhu kurzů. Odhad celkových počátečních pořizovacích nákladů cca 50.000,- Kč.

Podstatnou část vybavení má již autorka projektu pořízenou ze své předchozí umělecké tvorby a bude poskytnuta pro potřeby ateliéru. Dá se tedy předpokládat, že počáteční jednorázové náklady na základní vybavení ateliéru nábytkem, materiálem a pomůckami se pohybuje okolo 106.000,-Kč, které budou financovány z vlastních zdrojů autorky.

Další nákladovou položkou jsou měsíční platby za energie a služby, které lze, dle současných propočtů, odhadnout na částku okolo 5.000,-Kč měsíčně. Ty budou financovány z úhrad kurzovného.

Ostatní detaily týkající se finanční rozvahy nejsou rozváděny, zacházejí do odborných znalostí jiných oborů, jako ekonomie a účetnictví, a nejsou prioritou této práce.

²⁰ Internetový obchod Davona s.r.o., [2019-01-03]. Dostupné z: <https://www.davona.cz/>

PRAKTICKÁ ČÁST

8 VÝZKUM

Výzkumná část obsahuje dvě metody šetření, kombinuje se zde kvalitativní a kvantitativní přístup. Pro tuto práci se jeví kombinace obou metod jako přínosná. Dle Gavory „Kvantitativně a kvalitativně orientované výzkumy jsou tak odlišné, že to vzbuzuje otázku, zda je možno používat v jednom výzkumu oba dva způsoby. Radikálové zaujímají k tomuto kroku negativní stanovisko. Zdůrazňují, že nejen způsob práce, ale i celá filozofie obou výzkumných orientací je tak odlišná, že ve výzkumu je není možno použít společně. Na druhé straně umírnění výzkumníci říkají, že je nejen možné, ale i výhodné použít obě dvě výzkumné orientace, a tak vyvážit jejich silné a slabé stránky.“

²¹ Tato práce tedy využívá obou metod a snaží se využít přínosu jejich kombinace.

Cílem výzkumu je důkladný vhled do řešené problematiky a osvětlení konkrétních otázek k tématu vzniklých v průběhu tvorby projektu a důležitých pro úspěšnou realizaci ateliéru. Výsledky výzkumu jsou interpretovány slovně, dále pomocí přehledných tabulek a grafů.

8.1 Kvalitativní výzkumné šetření

Tato podkapitola se zaměřuje na kvalitativní výzkumné šetření. Jako výzkumná metoda je zvolen rozhovor. „Rozhovor neboli interview, je technika poměrně hojně využívaná na výzkumné půdě řady oborů, psychologie, antropologie pedagogiky etnografie, sociologie, sociální psychologie, andragogiky ad.“²²

„Slovo interview je anglického původu a skládá se ze dvou částí. Inter znamená „mezi“ a view znamená „názor“ nebo „pohled“. Název naznačuje, že jde o

²¹ GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido – edice pedagogické literatury, 2000, s. 34. ISBN 80-85931-79-6

²² REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2009, s. 110. ISBN 978-80-247-3006-6

*interpersonální kontakt. Nejčastěji jde o kontakt tváří v tvář, i když někdy se používá i telefonické interview.“*²³ Jedná se o výzkumnou metodu, která umožňuje kromě zaznamenání faktů také vnímat vnější reakce dotazovaného. Následně můžeme reagovat a usměrňovat rozhovor a další kladení otázek a tím hlouběji obsáhnout význam vyřčeného.

Aplikačních variant rozhovoru existuje více, vybrána byla metoda polostrukturovaného interview. „*Polostrukturovaný rozhovor (též rozhovor pomocí návodu, částečně řízený aj.) se vyznačuje tím, že má připraven soubor témat/otázek, který bude jeho předmětem, aniž by bylo předem striktně stanoveno jejich pořadí. Mnohdy může tazatel formulace pokládaných otázek částečně modifikovat*“²⁴ Tato varianta se jeví pro daný účel, a hlavně pro značnou odlišnost vybraných respondentů jako nejvhodnější, protože „*Polostrukturovaná varianta interview v zásadě kombinuje výhody a minimalizuje nevýhody obou krajních forem rozhovoru, tj. volného, nestrukturovaného a strukturovaného. Rámcově řečeno, jistá volnost se jeví jako vhodná k vytvoření přirozenějšího kontaktu tazatele s informantem, do jisté míry se dají akceptovat jeho osobnostní specifika*“²⁵

Rozhovory v této diplomové práci jsou vedeny s lidmi, kteří mají spojitost s obcí, kde se ateliér s kreativními kurzy plánovaný touto diplomovou prací zřizuje, s výchovou dětí a mládeže a dále s lidmi, kteří již ateliér, nebo jistou obdobnou formu provozovny malé velikosti o jednom člověku zakládali a s jejím provozem mají tudíž vlastní bohaté zkušenosti. Předmětem první části výzkumu je aktuální stav v oblasti volnočasových kurzů a aktivit v obci Záborech a okolí a také zkušenosti zakladatelů obdobně malých projektů, které již krátce fungují. Přínosem těchto rozhovorů je získání reálného povědomí o možnostech v dané oblasti (myšleno jak geograficky, tak tematicky) a také o problematice spojené s faktickým zřizováním ateliéru. V rozhovorech je přiblížena

²³ GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido – edice pedagogické literatury, 2000. s. 110. ISBN 80-85931-79-6

²⁴ REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2009, s. 111. ISBN 978-80-247-3006-6

²⁵ Tamtéž, s. 112

aktuální situace v obci a okolí. „Pokud se při zkoumání dostáváme do styku s konkrétními osobami, je naším hlavním úkolem dozvědět se, jak chápou různé prvky, fenomény, procesy apod. tvořící zkoumanou situaci. Jak se k jejich pochopení dopracovali, jak situaci zvládají, proč jednají tak, jak jednají, jak své činnosti organizují ad.“²⁶

Skupinu respondentů tvoří lidé z oboru, kteří již provozovnu v nedávné době zřídili a provozují, a také odbornice na zřizování volnočasových aktivit a místní starostka, důkladně obeznámena s aktivitami a financováním v obci. „V přípravě zkoumání patří výběr objektů k jedné z klíčových otázek“.²⁷ Proto bylo při přípravě rozhovorů dbáno na výběr respondentů, kteří se v dané problematice pohybují, mají vlastní zkušenosti, popřípadě také pocházejí a žijí v dané geografické oblasti, ale také na jejich rozmanitost natolik, aby výsledek měl jako celek vypovídající hodnotu.

Struktura: polostrukturované rozhovory věnující se tématu, vždy upravené pro potřeby dotazování konkrétního respondenta se záměrem dostat co nejvíce relevantních informací pro potřeby a cíle této práce, tedy projektu zřízení vlastního atelieru.

8.1.1 Přepis rozhovorů

Rozhovory probíhaly v prvních měsících roku 2019. Respondenti souhlasili s uveřejněním základních osobních dat, které je mohou identifikovat, v této diplomové práci pro účely tohoto výzkumu.

Přepis rozhovoru – shrnující protokol, který mírně redukuje data.

²⁶ REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2009, s. 75. ISBN 978-80-247-3006-6

²⁷ Tamtéž, s. 66

Respondent č.1: Ing. Václav Kugler, 36 let, vzdělání VŠ, lokalita Praha

Stručné shrnutí nynějšího projektu, o kterém je rozhovor: název KERAMIKA SRDCEM, sdílená keramická dílna. Projekt začínal v objektu Toulcova dvora, v současné podobě sídlí na Florenci v Praze, funguje necelý rok. Klade si za cíl pomáhat keramikům na všech úrovních a stupních jejich vývoje k tomu, aby se mohli dozvědět, načerpat a odnést do své praxe co nejvíce z dovedností a umu z oblasti tvorby keramiky. Prakticky to znamená kurzy pro začátečníky, kurzy pro pokročilé a také prostor pro ty, co mají, dle slov Václava Kuglera, již všemožných kurzů za sebou velmi mnoho, ale zatím nemají odvahu, nebo prostor zajistit si vlastní prostor s pecí a kruhem. Pro poslední skupinu je tu možnost takzvané otevřené dílny, kde mohou, po domluvě a při respektování daných pravidel, 7 dní v týdnu v dílně pracovat a získat tak důvěru v to, co a jak chtějí dělat. Také, na další úrovni, tento projekt umožňuje lidem sdílet pece, ať už dřevem, nebo elektrickou pálené, jakožto nejnákladnější položku při procesu tvorby keramiky, aby mohli poznat další technologie (v případě dřevem pálené běžně nedostupné). Dílna si neklade za cíl nabízet neomezené kapacity, ale spíše směřovat jednotlivce k ujasnění si toho, co sami chtějí dělat.

Poznámka: V rozhovoru se vyskytuje často slovo „sdílina“, je tím myšlena sdílená dílna, tedy v tomto případě prostor, kde se tvoří keramika a který je sdílený více lidmi. Dále je zde zmiňován Toulcův dvůr, což je středisko ekologické výchovy v Praze, komplex více budov a přírodní areál. Zabývá se enviromentální výchovou a pořádáním kulturních akcí.

Otázka č.1: Co bylo původní myšlenkou, a následně jaký byl impulz, který převedl myšlenku v čin, pro zřízení tohoto projektu?

Odpověď: Začátek tohoto projektu pramení v tom, jak jsem se s keramikou setkal a seznámil. Když jsem působil v Toulcově dvoře, bylo rozhodnuto, že se tam pořídí dřevem pálená pec, na kterou se nám podařilo získat grant. V Toulcově dvoře se podporují stará řemesla, tak se pec využívá v enviromentálním vzdělávání – jde o to ukázat, že jde věci dělat z lokálních surovin pomocí tradičních postupů. A když už byla pec, je třeba v ní mít co pálit, tak jsem se naučil keramiku točit, naučil jsem se tu pec pálit, a to vše za chodu s pomocí odborníků. Postupem času jsem došel k zjištění, že

nechci dělat šéfa šedesáti lidem, řídit desítky milionů obratu. Pak, kvůli zdravotnímu stavu, jsem přestal být manažerem v Toulcáku a zabýval se poradenstvím a psaním grantů. Ale i to mne duševně /mentálně vyčerpávalo a postupně jsem došel k tomu, že tohle dělat nechci. A jelikož odmala vím, že chci „dělat něco rukama“, a mám vztah k hlíně, rozhodl jsem se vydat směrem keramiky.

Otázka č.2: Měl jste obavy, když jste se rozhodl tento projekt začít?

Odpověď: Báł jsem se spíše dalšího „vyhoření“, které mě postihlo u mých předchozích prací – abych si za pár let opět neřekl, jak tomu bylo u manažerské pozice, i u poradenství, přestože jsem byl v obojím úspěšný, že to dělat už nechci. Protože já stále věřím, že člověk se může v něčem najít. A myslím, že v českém vzdělávání se stále málo prostoru pro to, v čem by člověk skutečně mohl být dobrý a najít si to své skutečné místo v práci. Člověk má obavu, když se poprvé vydá mimo struktury dané systémem. A i dráha vzdělání – vysoká škola člověka někam předurčuje a tlačí.

Po finanční stránce jsem obavy neměl, mám zázemí, které mě netlačí každý měsíc vydělat vysoké sumy, to by bylo svazující. Nicméně ani tak to není jednoduché.

Otázka č.3: Prováděl jste průzkum trhu, zjišťoval jste konkurenci v dané oblasti?

Odpověď: Jelikož jsem měl do dané problematiky vřled již z předchozího působení v Toulcově dvoře, vyházel jsem z vědomí toho, že nabídka kurzů a možností učít se práci s hlínou je v České republice velmi omezená, zatímco lidí, kteří se hlíně chtějí věnovat, je velmi mnoho. Zkušenost z Toulcáku byla taková, že kdykoliv se nějaký kurz pořádal, lidí se přihlásilo hodně, jelikož nabídka na trhu nepokrývá ani zdaleka poptávku.

Otázka č.4: Zjišťoval jste si svou cílovou skupinu, pro koho byste kurzy zaměřil?

Odpověď: Neposkytuji „zážitek“ – aby kurzisté přišli s tím, že „bavte mě“, třeba když by si chtěli namalovat a odnést hned hrnek. Já předávám řemeslo. To už samo o sobě hned v začátku vytrídí lidi, kteří se chtějí opravdu něco naučit a s těmi dále pracuji, snažím se jim něco předat. Já chci, aby si lidé udělali vše od začátku do konce,

byli si vědomi složitosti procesu, prošli si všemi stádii výroby keramiky a ne, abych vytrhl jeden kousíček a tím je „pobavil“ a tvářil se, že to je keramika. Věnuji se jen dospělým, protože potřebuji pracovat s lidmi, kteří si tohle již jsou schopni vzít za své a věřím tomu, že službu dětem dokážou poskytnout daleko lépe ve školách, kde jsou zvyklí s dětmi a jejich specifiky pracovat. Proto se dětem nevěnuji, svou energii a způsob předávání řemesla směřuji k dospělákům.

Otázka č.5: Co je potřeba k zřízení dílny po stránce úřadů a předpisů?

Odpověď: Jelikož nikoho nezaměstnávám a prostory mi zřizuje a propůjčuje jiný zřizovatel, nemusel jsem řešit složité předpisy a formální požadavky úředníků. To naštěstí vyřešil spolek, který mi prostory poskytuje.

Otázka č.6: Vybavení dílny, co je třeba do začátku a jaká je finanční náročnost?

Odpověď: Já se specializuji na točení, nejsem zaměřením umělec, který by potřeboval tvořit volné věci a umění. Tak já potřebuji kruh, který se dá starý, z několikáté ruky, který ovšem udělá dobrou službu, sehnat za částku okolo deseti tisíc – ty mám dva. Dále pec – já jsem opět šel cestou minimálních nákladů – tak starší pec za deset tisíc, která se musela důkladně repasovat a projít revizí. Dále regály, stoly, které jsem si vyrobil svépomocí, nebo jsem je dostal „z druhé ruky“. Ještě jsem pořídil šnekový lis na hlinu za 20.000,-, Takže jsem celkové vybavení sehnal za částku okolo padesáti tisíc, což je, pokud bychom se chtěli bavit o novém vybavení, naprosto nemyslitelné. Ale pokud bych neměl tu možnost zkonzultovat s odborníky, zda to starší vybavení je dobré, zda je možné ho uvést do využitelného stavu, tak bych ho nekoupil, nevěřil bych si na to. Je za tím pomoc dalších lidí, kteří pomohli svými vědomostmi i dovednostmi a zkušenostmi. Pokud by mi nepomohli, tak by nové vybavení bylo v násobně vyšších částkách – nový kruh od pětadvaceti tisíc, nová pec od stopadesáti tisíc a obdobně i ostatní vybavení.

Otázka č.7: Dlouho jste se pohyboval v prostředí dotačních programů. Zvažoval jste proto možnost dotací?

Odpověď: *Jelikož jsem řadu evropskounijních dotací absolvoval a je to extrémně administrativně náročné... Respondent se odmlčel a poté pokračoval: A pokud nemáte alespoň primární administrativní zázemí alespoň malé neziskovky, tak bych se v životě do nějakého, dejme tomu milionového dvouletého grantu, což je typický profil, nepouštěl. Jelikož bych se tím úplně zahltil. A co týče malých volnočasových grantů, například magistrátních, ty jsou extrémně nevýhodné. Částka, kterou dostanete je spojená s takovým množstvím administrativy a vyúčtování, je neúměrná. Pro jednotlivce je to nemyslitelné. Díky své praxi vím, o čem mluvím, a ani jsem o tom neuvažoval. Bohužel, protože jsou příklady takovýchto otevřených sdílených dílen, například z Vídně, která je svým prosociálním přístupem známá, a tak jim poskytli celý dům a podporují je, protože to jsou zajímavé a kvalitní volnočasové aktivity pro lidi. Lidé dnes jsou zoufale odtrženi od reálného světa, od možnosti sáhnout si na zvíře, na hlínu... A jistá míra zoufalství, třeba účetní, která musí neustále chrlit reporty, které nikdy nikdo nečte, tak ta přivádí lidi k nám do dílny, ke skutečné činnosti.*

Otázka č.8: Kolik času zabral projekt a příprava nové dílny?

Odpověď: *Já mám dílnu založenou komunitním způsobem, takže vždy mi v průběhu příprav jeden dva lidé s něčím pomáhali. Naštěstí již začíná fungovat větší otevřenost lidí, mají zkušenosti ze zahraničí, kde sdílené dílny běžně fungují, a byli ochotni se do tohoto projektu zapojit. Ale pár měsíců to zabralo.*

Otázka č.9: Objevily se nějaké překážky?

Odpověď: *Vůbec největší překážkou se ukázalo sehnat prostor. Úřady tuto činnost bojkotují, sehnat prostory od města je přes úředního šimla takřka nemožné. Pokoušel jsem se o to a vždy to ztroskotalo. Také platit komerční nájem je pro způsob, kterým fungujeme, nemyslitelné. Proto sehnání komunitního prostoru bylo největším problémem.*

Otázka č.10: Daří se po otevření realizovat předsevzaté plány?

Odpověď: *Naopak mě to i předbíhá. Letos jsem chtěl spíše testovat a nastavovat provoz dílny, jelikož jsem si vědom, že to musí mít jasně daná pravidla, že zde musím být a dávat tomu jasný řád. Chtěl jsem si nechat půl roku na to, než to oznámím veřejně.*

Ale lidé si nás našli sami, nejspíš také díky mé předchozí činnosti v Toulcově dvoře, a už nyní jsme skoro obsazeni. Někdo chodí brzo ráno, někdo pozdě v noci, někdo v pauze na oběd. Dva až tři lidé tu společně mohou tvořit. Poměrně se tu čas využívá od rána do noci a lidé se moc nestřetávají. Dokonce tu mám i člověka z Indie, který takovýto projekt, na který byl zvyklý z let svého působení ve státech (pozn. Spojených státech amerických), hledal a dlouho nemohl nalézt. Až našel naši sdílnu. Je nadšený! Mám tu lidi prověřené, ve které mám důvěru. Nebojím se je zde nechat v mantinelech daných pravidel tvořit samostatně.

Otázka č.11: Jak řešíte otázku propagace?

Odpověď: Jsem schopen přes web a přes sociální sítě oslovit lidi. A oni si mě přes tyto sítě, díky činnostem, které dělám, sami najdou. Jedna z důležitých věcí je, že se mi povedlo vytvořit web, který má dobrou optimalizaci pro strojové vyhledávání, a že mne takto neustále kontaktují noví lidé. Díky tomu, že ten web funguje sám o sobě, bez placené propagace. To je nesporné plus. To je asi jediný způsob propagace, kterou nyní využívám. Neinvestuji do placené inzerce, do placené propagace. Díky tomu, že sdílna nemá velké kapacity, stačí toto.

Otázka č.12: Splňuje tento projekt představu, se kterými jste do něj vstupoval?

Odpověď: Sdílna mé představy splňuje, až překračuje. Díky sdílenému prostoru, kam mohou lidé chodit do značné míry nezávisle, vidím možnost vytvoření stabilního příjmu, který mi umožní být tu skoro furt. Vyvázat se z dalších aktivit, kterým se věnuji kvůli zisku a svou energii směřovat do takřka výhradně do sdílny.

Otázka č.13: Je projekt ziskový?

Odpověď: Samotné kurzy a produkty výdělečné jsou, otázkou zůstává, nakolik budu chtít do budoucna investovat do dalšího vybavení. Takže výdělečné to je, ale do značné míry to ještě spotřebuje plánovaný rozvoj. Já jsem tvůrčí člověk, keramiku pojmám jako multidisciplinární aktivitu, spojení chemie, fyziky, geologie – materiálů, a to vše mě baví ve své komplexnosti. Proto plánuji další rozvoj i co se týče vybavení.

Otázka č.14: Jaké máte plány do budoucna? Máte úspěch, plánujete rozšíření?

Odpověď: *Plánuji i nadále fungovat bez zaměstnanců, vyhovuje mi systém sdílení nejen prostoru, ale i práce a zkušeností. Rád bych aby to zde fungovalo tak, jak to bylo rozjeto.*

Konec rozhovoru

Respondent č.2: Klára Forstová, věk 37 let, vzdělání umělecké a pedagogické, lokalita Poděbrady

Stručné shrnutí nynějšího projektu, o kterém je rozhovor: název Arteliér, což je umělecký ateliér s kurzy pro veřejnost – pro děti, mládež i dospělé. Kurzy probíhají nejen v prostorech Arteliéru v Poděbradech, ale také „výjezdně“ na jiných místech. Arteliér funguje již několik let. Respondentka je zkušená výtvarnice, doplňkově učí také v DDM a pořádá externí kurzy na objednávku pro firmy a instituce. Pořádá také přednášky, věnuje se ekologii, bezodpadovému hospodaření, upcyklaci a arteterapii.

Otázka č.1: Co bylo původní myšlenkou, a následně jaký byl impulz, pro zřízení tohoto projektu – Ateliéru s umělecké kurzy?

Odpověď: *Měla jsem již zkušenosti s vedením kroužků pro děti i dospělé při základní škole a při domech dětí a mládeže. Tato práce mne bavila a naplňovala. Po narození syna jsem zvažovala, jakým směrem se vydám po mateřské. Cítila jsem potřebu vybudovat vlastní kreativní a zároveň inspirativní prostor, kde bych uplatnila své dovednosti a zároveň je mohla předávat dál.*

Otázka č.2: Měla jste obavy, když jste se rozhodla tento projekt začít?

Odpověď: *Jisté obavy jsou vždy, ale touha po vlastním prostoru, kde budu moct vést kurzy dle svých představ, převážila.*

Otázka č.3: Prováděla jste průzkum trhu, zjišťovala jste konkurenci v dané oblasti?

Odpověď: *Prováděla, a nejen na počátku, ale opakovaně v průběhu. Dodnes si pravidelně dělám sondáž, jaké kurzy kdo nabízí v mé lokalitě - reference na jiná zařízení. Pravidelně pročítám jejich weby, příspěvky na sociálních sítích, blogy..., také zkoumám jejich způsob propagace.*

Otázka č.4: Zjišťovala jste si svou cílovou skupinu, pro hoho byste kurzy zaměřila?

Odpověď: *Ano zjišťovala. Také, když už Artelier funguje, je důležité si uvědomovat, pro koho kurzy dělám, a přizpůsobovat nabídku. Bez toho by to nešlo. Má cílová skupina jsou děti zaneprázdněných rodičů – děti mladšího školního věku, dospělí, kteří si už dlouho říkají, že by se někdy chtěli naučit kreslit – převážně ženy 30 plus. Pak dospělí, kteří nevěří, že by se někdy mohli naučit kreslit, a to opět převážně ženy 30 plus. Také příležitostní "tvůrčiči", hledající inspiraci na své domácí pokusy, rodiče, kteří si tvorbou svou či svých dětí nechtějí doma dělat nepořádek nebo pořizovat pomůcky a materiál pro tvorbu.*

Otázka č.5: Co je potřeba k zřízení ateliéru po stránce úřadů a předpisů?

Odpověď: *Tak nejprve bych zmínila, že je na začátku potřeba velká odvaha! Je zde totiž velká konkurence, například v příspěvkových organizacích, které si mohou dovolit nesrovnatelně nižší ceny kurzů. Potřeba jsou vyhovující prostory schválené hygienikem, což, pokud mají být dostupné klientům, být atraktivní svým prostředím a dostupné cenou pronájmu, není jednoduché. Hygienická stanice mi předložila seznam věcí, které jsem musela splnit, doložit a poté si vše přišli zkontrolovat. Obzvláště, když provozujete činnost pro děti, jsou podmínky přísné. Proto také zde, u pronájmu, musí být vidina stability místa – když už do projektu vkládáte čas, energii a finance, tak chcete, abyste zde mohli nějakou dobu být, a ne se bát, kdy pronájem skončí. Dále je potřeba živnostenské oprávnění a s tím související vzdělání, doplňkové akreditace (lektor arteterapie a podobně).*

Otázka č.6: Vybavení ateliéru, co je třeba do začátku a jaká je finanční náročnost?

Odpověď: *Vybavení? To se odvíjí se podle druhů nabízených kurzů a workshopů. Ze začátku jsem se snažila maximálně vyhovět co nejširšímu spektru lidí, a tak zpočátku ateliér doslova přetékal různorodými pomůckami. Nyní mi až praxe ukázala, že je daleko lepší se specializovat, i když někdy ještě dělám výjimky, a to v případě přání stálých klientů. Vlastně by se dalo říci, že kurz kresby vyžaduje jen stabilní stůl a židli, 3 tužky a dobrou gumu, pár předloh a kreslicích čtvrtěk... Kurz kurzem nedělá extra vybavení, ale moje energie, metodika, inspirace a umění namotivovat klienty – osobní přístup ke každému z nich. Zezačátku tedy vybavení ateliéru stálo v řádu cca deseti tisíc.*

Otázka č.7: Zvažovala jste proto možnost dotací?

Odpověď: *Ne, tuto problematiku neznám, zdá se mi to příliš složité a nemohu svou energii věnovat papírování s úřady – kdo by potom vedl kurzy?*

Otázka č.8: Odhad časové náročnosti – kolik času zabral projekt a příprava ateliéru?

Odpověď: *Na to neumím odpovědět přesně, plánovala jsem to při mateřské. Ale několik měsíců určitě.*

Otázka č.9: Objevily se nějaké překážky?

Odpověď: *Největší překážku pro můj atelier vidím hlavně v konkurenci státem dotovaných aktivit v DDM a na školách. Já si musím vydělat na nájem, ne sebe. Důležitým bodem proto pro mne bylo ujasnění si, v čem se mohu lišit od konkurence – co jiného mohu nabídnout a v čem jsem unikátní. Kontinuální budování si osobní značky, vlastní prezentovaná tvorba (např. veřejné kreslení na kulturních a společenských akcích. Ukázat, co umím, a tím pádem dát potenciálnímu klientovi možnost posoudit, zda jsem zrovna já schopná ho naučit něco víc.*

Překážkou je tedy výpočet ceny – aby byla pro zájemce dostupná, ale zase zároveň aby mi umožňovala chod ateliéru a obživu. To je běh na dlouhou trať.

Otázka č. 10: Daří se po otevření realizovat předsevzaté plány?

Odpověď: *Ano, daří, a naopak plánu stále přibývá. Jen toho času je stále jen 24 hodin denně.*

Otázka č.11: Jak řešíte otázku propagace?

Odpověď: *Snažím se využívat možnosti internetu, a hlavně sociální sítě, respektive Facebook. Lidé se sami vrací na mé stránky, pokud neustále aktualizuji obsah a pokud mají pocit, že zde naleznou inspiraci. Dále jezdím na různé akce a přednáším – tím získávám poměrně dost klientů, které zaujmu a následně se přihlásí buď do kurzu, nebo si vyžádají třeba individuální program.*

Otázka č.12: Splňuje tento projekt představy, se kterými jste do něj vstupovala?

Odpověď: *Ano, ale samozřejmě musím představy přizpůsobovat realitě. Třeba složení kurzů a pro koho jsou určeny. Nyní se specializuji na kresbu tužkou, kresbu suchým pastelem a techniku Dry brush. Dále nabízím pravidelný kurz pro děti, kdy náplní je kresba, malba a tvorba z různých materiálů a tzv. rodinná odpoledne – vždy na nějaké téma, s důrazem na společnou tvorbu dětí s rodiči + hrajeme tematické hry. Největší skupinou, pro kterou dělám kurzy, jsou však ženy po třicítce. Jedná se hlavně o ženy, které jsou třeba na mateřské a chtějí se smysluplně realizovat i jinak než doma u plínek a sporáku. Chtějí dělat konečně také něco pro sebe. Prapůvodně jsem na tuto skupinu necílila, měla jsem za to, že pro ně by byly kurzy časově a třeba i finančně nedostupné. Opak je pravdou, a právě ony samy si mě vyhledávají, často na doporučení. Není tedy výjimkou setkání kamarádek u mě na kurzu (něco jako káfičko a tvorba). Další skupinou jsou ženy, které mají už děti velké, a ony znova hledají, jak se realizovat, když péče o jejich blízké není už tak intenzivní. Tato cílová skupina nebyla pro mě vlastně z počátku primární, ale vykryštovala tak nějak sama.*

Otázka č.13: Je projekt ziskový?

Odpověď: *Ano, ale nutno podotknout, že nečekám, že se stanu milionářem... Mám pocit, že je moje výhoda od konkurence je hlavně osobní přístup. V tomto mi dávají zpětnou vazbu sami klienti – prý je to má osobní energie, vlastní výtvarný projev,*

srozumitelnost výkladu, komunikace s klienty i po skončení kurzů a také následné konzultace a online inspirace na tvorbu.

Otázka č.14: Jaké máte plány do budoucna? Máte úspěch, plánujete rozšíření?

Odpověď: Jsem plně vytížená, jsem samoživitelka s malým dítětem a tomu se musím přizpůsobovat. Spíše vidím budoucnost ve specializaci na aktuální trendy a témata, co lidi zajímají. Velký potenciál vidím v upcyklaci. Je to téma, které mi poslední dobou dává čím dál tím větší smysl. Ráda bych ucelený balíček série přednášek a tvořivých workshopů nabídla do škol a jiných vzdělávacích zařízení. Rozšířit tak tímto způsobem pole své působnosti, rozšířit cílovou skupinu na pravidelných kurzech.

Konec rozhovoru

Respondent č.3: Markéta Zenklová, 39 let, vzdělání umělecké, umělecká činnost a tetování a permanentní make-up, lokalita jižní Čechy – Zábोří

Nynější projekt: Studio tetování a permanentní make-up, kosmetické služby

V první části rozhovoru se věnujeme studiu tetování a kosmetických služeb, které bylo založeno před cca dvěma lety přímo ve vlastním areálu bývalé stodoly, v obci Zábоří, tedy obci, o kterou se jedná v této diplomové práci.

Otázka č.1: Co bylo původní myšlenkou, a následně jaký byl impulz pro zřízení tohoto studia?

Odpověď: Impulzem byla potřeba pracovat v místě bydliště. Dlouholetá praxe v cizích prostorech začala být neúnosná poté, co jsme se přestěhovali s rodinou z Prahy na malou vesnici, respektive o něco později s povinnou školní docházkou dětí, kdy vznikla nutnost být přes týden na jednom místě. Necessitovat za prací do jiných kosmetických studií.

Otázka č.2: Měla jste obavy, když jste se rozhodla tento projekt začít?

Odpověď: *Obavy jsem ani neměla, klientelu jsem měla vytvořenou a jen jsme zasadili studio do vlastních prostor.*

Otázka č.3 **Prováděla jste průzkum trhu, zjišťovala jste konkurenci v dané oblasti?**

Odpověď: *Ne. Ale z předchozí praxe jsem měla utvořenou stálou klientelu, která mi dávala vidinu, že projekt bude fungovat.*

Otázka č.4: **Zjišťovala jste si svou cílovou skupinu, na koho se zaměřit?**

Odpověď: *Mými klientkami jsou dospělí, převážně ženy. V tom jsem měla jasno již z předchozí praxe.*

Otázka č.5: **Co bylo potřeba k zřízení studia po stránce úřadů a předpisů?**

Odpověď: *Po formální stránce, tím, že jsme na studio přestavovali starou stodolu, bylo nejprve třeba stavební povolení, respektive stavební plán. Dále vyjádření a souhlas hasičů. Dalším úřadem, který se k plánovanému projektu vyjadřoval, byla hygiena. Bylo nutné splnění mnoha hygienických norem. To bylo celkem obsáhlé.*

Otázka č.6: **Můžete odhadnout, jaká je finanční náročnost rozběhnutí takového studia ve vlastních prostorách?**

Odpověď: *Velká, ale já měla část vybavení již z předchozí praxe. A prostory pro studio jsou vlastní, brala jsem to tedy jako investici do vlastního.*

Otázka č.7: **Zvažovala jste možnost dotací?**

Odpověď: *Ne*

Otázka č.8: **Odhad časové náročnosti – kolik času zabral projekt a příprava nového studia**

Odpověď: *Pracovali jsme na tom přibližně dva roky. Pomáhal mi hodně můj partner.*

Otázka č.9: **Objevily se nějaké překážky?**

Odpověď: *Pro nás bylo poměrně složité vyřízení a splnění všech stavebních požadavků, které byly nutné ke svolení hygienické stanice. V České republice jsou nastaveny podmínky velmi rozsáhle a objevuje se zde spousta až zbytečně složitých podmínek.*

Otázka č.10: Daří se po otevření realizovat předsevzaté plány?

Odpověď: *Ano, bezesporu daří. Klientkám nevadí, že musí přijet za mnou. Mnohdy se jen vyjádří ve smyslu, že jedou na konec světa.*

Otázka č.11: Jak řešíte otázku propagace?

Odpověď: *Mám své webové stránky, kde se prezentuji. Další propagaci si neplatím. Nejlépe funguje reklama, kdy já něco vytetuji, další klientky to vidí a samy se aktivně zajímají. Je to vizuální reklama. To plně stačí, abych byla pracovně vytížená, jak potřebuji.*

Otázka č.12: Splňuje tento projekt představy, se kterými jste do něj vstupovala?

Odpověď: *Ano. Tedy je zde jiná mentalita lidí, menší rozhled. Rozhodně je na vesnici jiná komunikace s lidmi než třeba v Praze. Ale za mnou jezdí klientky i z měst.*

Otázka č.13: Je projekt ziskový?

Odpověď: *Nepočítala jsem přesně, co se týče investice do přestavby, hodně jsme budovali svépomocí. Ale obecně lze říci, že ano, je to ziskové.*

Otázka č.14: Jaké máte plány do budoucna? Máte úspěch, plánujete rozšíření?

Odpověď: *Do budoucna plánuji zrealizovat další pobočku v nějakém maloměstě, například v Táboře, ve spolupráci s někým druhým. Ale to až povyroste děti, nyní ne.*

Druhá část rozhovoru se týká kurzu keramiky a rozvoje dětské tvořivosti v obci Záboří, který vede tatáž respondentka.

Stručné představení kurzu, o kterém je v rozhovoru řeč: jde o kurz keramiky pro děti, fungující již několik let, oficiálně zaštitěný ZUŠ, tedy lidovou školou umění Blatná. Dříve tu nebyla vlastní keramická pec, tak se musely všechny výrobky vozit do Blatné. Nyní je již domluvena vlastní pec, která by se zde měla v následujících týdnech umístit.

Otázka č.1: Jaká je frekvence kurzů?

Odpověď: *Dvě skupiny dětí, jednou týdně.*

Otázka č.2: Pro koho jsou kurzy určené?

Odpověď: *První skupinu tvoří děti od pěti let, tj. mateřská školka – předškoláci až první ročníky základní školy, druhá skupina jsou starší děti až po devátou třídu základní školy. První skupina splňuje asi dvě a půl hodiny kurzu týdně a ti starší mají o hodinu déle.*

Otázka č.3: Je o tento kurz zájem?

Odpověď: *Ano je plně obsazený, naopak se nevejdou všichni, kteří by chodit chtěli. Dlouhodobě zde chybí více míst, nebo další kurz, třeba pro starší mládež.*

Otázka č.4: Financování kurzu – musí si účastníci hradit plnou výši kurzovného?

Odpověď: *Určitě ne, tím, že je to vedeno pod záštitou lidové školy umění, je to částečně financované státem. Nevím přesně. Rodiče hradí půlročně 900,-Kč na dítě.*

Doplňková otázka: Pokud by lidé - tedy rodiče - měli hradit tuto aktivitu plně ze svého, nepřispíval by na provoz stát, a tudíž výše kurzovného by byla komerční a tedy vyšší, myslíte si, že by byl o tuto aktivitu stejně velký zájem?

Odpověď: *Pokud by se platilo dejme tomu jednou tolik, myslím, že by byla účast nejspíš poloviční. Pokud by to bylo maloměsto, tak ano, ale tady je vesnice. Lidé zde přemýšlejí jinak.*

Otázka č.5: Víte o nějaké výtvarné, nebo kreativní činnosti, kterou by místní lidé uvítali? Projevili o něco z uměleckého směru zájem?

Odpověď: *Aktuální kurz, i když je to keramika, tak zde má být zasazena i kresba a malba, jakožto součást kurzu. Aby si děti uměly představit 2D a 3D, rozvíjely představivost. Jinak nemám informace, že by proběhl zájem o jiné výtvarné aktivity.*

Otázka č.6: Myslíte si, že pokud by zde byl výtvarný/kreativní kurz i pro dospělé, že by byl zájem?

Odpověď: *Myslím, že asi možná ne v tak velké míře, ale že by zájem byl. Že by se i dospěláci rádi zapojili, obzvlášť pak ženy. Zde ve vesnici zatím nic takového není, tak těžko říct.*

Konec rozhovoru

Respondent č.4: Mgr. Ludmila Brožová, 29, vzdělání VŠ sociální práce, povolání sociální pracovnice a funkce starostka obce Záboří, lokalita jižní Čechy

První část rozhovoru se zaměřuje na obec Záboří, kde respondentka vykonává funkci starostky. Zároveň se jedná o obec, ve které je plánován atelier v této diplomové práci.

Otázka č.1: Jakým volnočasovým aktivitám se v současné době mohou obyvatelé Záboří věnovat?

Odpověď: *Tady v Záboří jsou to spíš sportovní aktivity v rámci organizací, jako je tělovýchovná jednota a dobrovolní hasiči. A také je tu dobře vybavené, nově udělané dětské hřiště.*

Otázka č.2: Jsou v Záboří dostupné nějaké výtvarné a kreativní činnosti, ať už pro děti či dospělé? Myšleno mimo výuku ZŠ.

Odpověď: *Co se týče výtvarna, to tu nic není. Pouze v rámci školy zde funguje odpolední kroužek keramiky pro děti. Ale že by zde byly nějaké další možnosti, třeba pro dospělé, tak to obec nenabízí.*

Otázka č.3: Jsou současné volnočasové aktivity, tedy v Záboří hlavně sportovní, hojně využívány?

Odpověď: *Celkově mi přijde, že poslední dobou zde zájem o organizované sportovní aktivity upadá, což je škoda. Ač jsme malá obec, máme zde plně vybavenou halu pro sálové sporty, je zde venkovní areál se dvěma hřišti na míčové sporty a volejbal, dvě hřiště na tenis a ještě pro mnoho dalších sportů. Na tak malou obec až nezvykle rozsáhlé možnosti. Máme zde různé sportovní oddíly, na tenis sem jezdí hodně lidí. Měli jsme zde fotbal, ale to nějak pohaslo. Hokejisté se sdružují z mnoha okolních vesnic po Záborském, ale na hokejové hřiště dojíždějí do města. Potom tu máme dva volejbalové oddíly, muži a ženy zvlášť, hrajeme i okresní soutěže a to jsou lidé opět i z okolních vesnic. Co se týče dobrovolných hasičů, tak dříve běhávaly ženy, muži, děti, ale dnes dá práci dát dohromady tým, aby se aktivně účastnili. Pak tu máme ještě turistický oddíl, těch se schází hodně. Další aktivitou je středeční cvičení pro ženy a jóga.*

Otázka č.4: Je v obci poptávka po nějaké výtvarné, nebo kreativní činnosti? Projevili občané o něco z uměleckého směru zájem?

Odpověď: *Já osobně jsem neslyšela, že by se někdo vyloženě ptal. Možná, kdybychom udělali nějakou nabídku, že by se část lidí zapojila.*

Otázka č.5: Zapojuje se obec aktivně do volnočasových aktivit pro obyvatele?

Odpověď: *Obec jako taková ne. Ale mají to na starosti organizace, které obec finančně podporuje, takže nepřímě vlastně ano. Obec se zapojuje přímo spíš tak, že uspořádá kulturní akce, jako je pouť, kam lidé přijdou.*

Otázka č.6: Jde z obce finanční podpora volnočasových aktivit?

Odpověď: *Obec podporuje místní spolky. Dobrovolné hasiče jako takové obec financuje ze zákona a na chod tělovýchovné jednoty dává obec každoročně dar. Není to formou grantů, ale zastupitelstvo odsouhlasí finanční dar. Nyní jsme řešili na obci žádost o dotaci na opravu sprch u sportovního areálu. Takže obec se snaží vypomáhat tím, že udržuje zázemí pro aktivity spolků.*

Druhá část rozhovoru s respondentkou se zaměřuje na její činnost v povolání sociální pracovnice, kdy působí v Domově PETRA Mačkov, což je domov pro osoby s mentálním a kombinovaným postižením, příspěvková organizace zřizována Jihočeským krajem, jež podporuje uživatele pobytových služeb sociální péče žít plnohodnotným a spokojeným životem. Při své činnosti zachovává přirozené sítě, respektuje práva a lidskou důstojnost každého uživatele. Poskytuje tři sociální služby: dvě jsou pobytové – chráněné bydlení a domov pro osoby se zdravotním postižením a třetí služba je ambulantní – to jsou sociálně-terapeutické dílny, na které klienti do dílen docházejí. Práce sociální pracovnice spočívá zařizování věcí, které klienti domova potřebují, ale i plánování volnočasových aktivit. Většina klientů domova je omezená ve svéprávnosti.

Otázka č.1: Volnočasové aktivity, které domov Petra pro klienty pořádá, jsou organizované přímo domovem, nebo využívá i externí spolupracovníky, vyučující, programy?

Odpověď: *Většinou si aktivity domov pořádá sám. Máme zde různé kroužky, jako je například sportovní kroužek, fotografický kroužek, péče o květiny, pletení košíků, výtvarný kroužek. Pak zde máme službu sociálně-terapeutické dílny, v rámci které je zde 5 dílen, ve kterých se vyrábí. Jsou to keramická dílna, tkalcovská dílna, vyšívání, malba na hedvábí a poslední je výroba loutek a dekorací. Také máme tři arteterapeutky, které přes týden dojíždí a s těmi klienty pracují a věnují se výtvarným projektům. Máme zde i koně – hipoterapii, k dispozici je bazén, muzikoterapie a mnoho dalších činností.*

Otázka č.2: Jsou kurzy hojně využívány?

Odpověď: *Ano, pro lidi s mentálním postižením je důležité, aby byli aktivní, mají svůj řád, své kurzy a těch se zúčastňují. Kurzy jsou naplněné. Dojíždí nám sem dokonce*

i klienti, kteří nemají v domově uzavřenou pobytovou smlouvu a jedou vyloženě z domova na tu konkrétní dílnu a pak zase odjíždějí.

Otázka č.3: Jsou nějaké výtvarné – kreativní činnosti, které by byly žádané, ale zatím nejsou v domově z jakéhokoliv důvodu dostupné?

Odpověď: O žádné konkrétní činnosti nyní nevím. Ale to je proto, že nabízíme nyní opravdu širokou škálu aktivit. Máme klienty s různými stupni mentálního postižení, většinou jim aktivity určujeme podle toho, co jsou schopni zvládnout. Pokud by byla nabídka jiné, zajímavé činnosti, která v našem portfoliu zatím chybí, stálo by za zvážení, zda jí nezařadit. Rozhodně jsme v tomto směru otevřeni novým možnostem.

Konec rozhovoru

8.1.2 Analýza rozhovorů

Pro analýzu polostrukturovaných rozhovorů je zvolena metoda slovní interpretace výsledků šetření, jelikož nejlépe obsáhne rozmanitost vyjádření různých respondentů. Ačkoli dotazování za pomoci plně strukturovaných rozhovorů by bylo vyhodnocováno snadněji, bylo přihlédnuto k tvrzení Jana Hendla, že „(...)silně strukturované dotazování se v kvalitativním výzkumu nepovažuje za vhodné. Kritici tohoto přístupu argumentují, že výzkumník utváří rozhovor vlastní představou.“²⁸ I když tedy kvalitativní sběr dat pomocí polostrukturovaných rozhovorů nemá jasně strukturovanou podobu, což komplikuje jejich vyhodnocování, za pozitivum lze označit jejich kontextuálnost a autentičnost. „Kvalitativní analýza je uměním zpracovat data smysluplným a užitečným způsobem a nalézt odpověď na položenou výzkumnou otázku.“²⁹

²⁸ HENDL, J. *Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005, s.165 a 166. ISN 80-7367-040-2

²⁹ Tamtéž, s.223

V prvních třech rozhovorech jsou vybráni respondenti, kteří v nedávné době, v průběhu posledních několika let, zřizovali svůj vlastní projekt obdobné velikosti a podobného charakteru, jako je projekt diplomové práce. Ve všech případech jde, shodně s cílem této diplomové práce, o ateliéry, dílny a salony s jedním provozovatelem, který zde aktivně pracuje a naplňuje cíle projektu vlastními silami. Jelikož hlavním cílem rozhovorů lze označit vzhled do reality zřizování skutečné provozovny, začátek a první období provozu, otázky jsou cílené na reálný stav.

U otázky, co vedlo respondenty ke zřízení vlastního projektu se dá vyvodit, že u všech je to potřeba seberealizace v oblasti, které rozumí, práce, kterou umí, a hlavně se jí chtějí věnovat. U žen je to pak ještě podpořeno potřebou přizpůsobit se výchově svých dětí a potřebám, které z tohoto vyplývají.

Odpovědi na otázku obav do začátku projektu se lišily, nedá se vyvodit jednotný závěr. Obavy však nikdy nepřevážily a nezastavily respondenty před jejich plány.

Co se týče otázky průzkumu trhu, tak někteří spoléhají na svůj úsudek z předchozí praxe a nevěnují tomuto tématu svůj další čas. Ale jedna respondentka toto považuje za natolik podstatné pro chod svého ateliéru, že se průzkumu trhu věnuje kontinuálně. Nutno dodat, že všichni respondenti se svému projektu věnují samostatně, není za nimi tým lidí a musí tedy stíhat hlavně samou podstatu toho, v čem podnikají. Lze předpokládat, že ve velkých projektech, kde je zapojeno mnoho lidí, by pro tuto činnost byl určený člověk, který by sledoval a analyzoval konkurenci a trh. Však pro účely této diplomové práce, kde jde také o malý ateliér vedený jedním člověkem, bylo přínosnější zjištění podobně fungujících projektů.

Z rozhovorů vyplývá, že je nutné znát cílovou skupinu, na kterou je projekt zaměřen. Jen někteří mají jasno již z předchozí praxe, anebo vědí, komu se chtějí věnovat, a na ně svou práci cílí. Někteří svou cílovou skupinu přetváří a mění dle požadavků trhu. Ale všichni dotazovaní si svou cílovou skupinu klientů uvědomují, jsou schopni ji identifikovat a svou práci na ní pak cílit.

Po stránce předpisů a norem nutných ke zřízení vlastní provozovny nevyplývají z rozhovorů žádná nová fakta. Nejdůležitějším úkolem do začátku je nalézt vhodné

prostory, které pak musí odpovídat zákonným požadavkům dle způsobu užití. Ve všech případech lze z rozhovorů vyvodit, že hlavní slovo má v tomto směru hygienická stanice a dodržování hygienických norem a předpisů.

V otázce vybavení jednotlivých provozoven je patrné, že počáteční vybavení vychází z omezených možností jedinců a z faktu, že za sebou nemají kapitál a zázemí velkých organizací. Zařizují tedy svépomocí, účelně, tím, co opravdu potřebují a se tak snaží pro začátek zredukovat na nutné minimum. U všech respondentů lze vypožorovat, že hlavní potenciál vidí v sobě samých, v tom, co umí a chtějí předávat dál, nikoliv v nadměře hmotného vybavení svých provozoven.

Dotace – v této otázce všichni shodně odpověděli, že o získání finančních zdrojů pomocí dotací, pobídek a grantů se ani nepokoušeli. Všichni jsou si vědomi časové a administrativní náročnosti a považují za nereálné, aby tomuto věnovali, jako jednotlivci, svůj čas. Jeden z dotazovaných je na tuto činnost odborníkem, roky se věnoval přípravou projektů pro získání dotací a grantů pro neziskové organizace. Tento respondent odpověď šířeji rozvedl a označil, že dotace jsou vhodnější pro větší organizace, které pořádají kurzy pro více lidí a výše dotací se poté více vyplatí vynaloženému úsilí do jejího získání.

Co se týče časové náročnosti přípravy projektu, lze vyvodit, že se pohybuje v řádu několika měsíců, až roku. Nejvíce času zabere nalezení, případně přizpůsobení prostoru pro účely plánovaného využití. Z rozhovorů také vyplývá velká náročnost splnění množství vyhlášek, předpisů a norem daných státem, a to především pod díkci úřadu hygienické stanice.

V otázce překážek, které se mohou objevit, se v odpovědích opakuje problém vhodného prostoru pro podnikání a nároky úředníků pro tyto prostory. V případě ateliéru s výtvarnými kurzy je zmíněna překážka konkurence kurzů dotovaných státem, tedy problém v nerovném prostředí, kdy jeden subjekt má finanční podporu státu a druhý si na svůj provoz musí vydělat sám z kurzovního.

Otázka, zda se daří realizovat předsevzaté plány a cíle se zdá být zprvu velmi subjektivní, bez možnosti vyvodit objektivní odpověď. Ale pro potřeby atelieru

plánovaného v této diplomové práci, kdy jde o podobně velký projekt, jako provozují dotazovaní, navíc s podobnou motivací, lze tuto otázku pokládat za důležitou. Odpověď zazněla shodně ano, předsevzaté plány se daří naplňovat. To je velmi motivující, dává to předpoklad, že malé projekty mohou splnit očekávání a být úspěšnými nejen ve městě, ale i na maloměstě, a dokonce v malé vesnici. Úspěch je samozřejmě relativní pojem, ale pokud ho pojmem jako splnění našich představ a naplnění cílů, se kterými jsme do projektu vstupovali, lze ho vymezit a označit.

Propagaci řeší všichni dotazovaní hlavně pomocí nových prostředků, kterými jsou internet a sociální sítě. Nikdo již nezmiňuje využití tištěných médií a dalších, dříve tradičních propagačních prostředků. Jde ovšem ve všech případech o malé projekty o jednom člověku, tak lze předpokládat, že volí cestu nízké finanční náročnosti. Současně lze vyvodit, že síla virtuálního prostředí a provázanosti v oblasti sociálních sítí se stala podstatnou částí podnikání a nelze je opomíjet.

Velice pozitivně lze vnímat fakt, že představy, se kterými respondenti vstupovali do svých projektů, se zdají být naplňovány. A i když je nutné s průběhem praxe přizpůsobovat své plány trhu, lze z odpovědí vyvodit realizovatelnost a úspěch malých projektů obdobných tomu, kterému se věnuje tato práce.

S předchozí otázkou souvisí i další, a to ohledně ziskovosti projektů. Shodně jsou všechny dotazované projekty finančně úspěšné. Zde je nutné poukázat na efektivitu činností a optimalizace nákladů při práci jednoho člověka, který realizuje své plány, svůj projekt sám.

Odpovědi na otázku plánů do budoucna a případného rozšiřování provozovny se odvíjejí od původní myšlenky, se kterou do projektu vstupovali, a dá se říci, že se příliš neodklání od původního plánu. Tedy, že respondenti se cítí být spokojeni s fungováním svých provozoven a nehodlají své projekty přetvářet ve velké podniky.

Další rozhovory si kladou za cíl osvětlit a zorientovat se v aktuální situaci organizovaných volnočasových aktivit v dotčené obci a okolí místa, kde se má projekt atelieru s kreativními kurzy pro děti a dospělé realizovat.

Z rozhovorů vyplynulo, že v obci jsou aktuálně spíše projekty sportovního charakteru. Ač je takto malá obec vybavena pro sporty nadstandardně dobře, zájem o organizované sportovní aktivity spíše stagnuje. Co se týče výtvarných a kreativních kurzů, jsou zde možnosti již velice omezené. Ještě je nutno zmínit, že v nedaleké obci, kde je domov pro zdravotně postižené občany, a kde probíhá velké množství dílen a aktivit, jsou tyto služby velmi žádané a plně využívány. Kapacity jsou zde naplněny.

V Záboří, tedy obci pro realizaci výtvarného ateliéru z této diplomové práce, je však pouze jediný provozovaný kreativní kurz, a to kurz keramiky, který je zřizován pod záštitou ZUŠ z blízkého města – Blatné, ale veden je místní umělkyní, která se mu věnuje. Kroužek je ovšem určen pouze pro děti a nenaplňuje zájem místních, co se týče počtu uchazečů, ani věkově. Mládež, ani dospělí se na něj přihlásit nemohou a nepokryje ani početní zájem malých dětí o účast na tomto kroužku. Jiné výtvarné a kreativní možnosti obec nenabízí a zůstává otázkou, zda by o ně byl ve vsi a blízkém okolí zájem. Na tuto otázku by mohl částečně poskytnout odpověď další výzkum, tentokrát kvantitativní, realizovaný pomocí dotazníkového šetření mezi občany místní komunity.

8.2 Kvantitativní výzkumné šetření

Následná výzkumná část této diplomové práce je věnována zjišťování zájmu místních obyvatel o možnost aktivního trávení volného času pomocí dotazníků. K tomuto je záměrně přistoupeno až po zpracování rozhovorů. *„Interview je velmi dobrým explorativním nástrojem – nástrojem na zmapování problematiky, se kterou výzkumník doposud neměl zkušenosti anebo která není zpracována v literatuře. Výzkumník použije otevřené otázky, aby získal základní orientaci ve zkoumaném poli. Údaje, které takto získá, mu potom slouží jako východisko pro vytvoření dalších – zpravidla strukturovaných výzkumných nástrojů. Kdyby postupoval opačným způsobem – začal by konstruovat hned zpočátku strukturovaný výzkumný nástroj, pravděpodobně by se mu nepodařilo dostatečně pokrýt zkoumanou problematiku. Kdyby tento nástroj*

použil, jeho zjištění by byla nedostatečná a nepřesná.“³⁰ Struktura a obsah otázek dotazníku je tedy tvořen v návaznosti na předchozí šetření a při zohlednění výsledků vzešlých z interview.

8.2.1 Shrnutí kvantitativního šetření

Kvantitativní metoda pomocí dotazníkového šetření byla zvolena pro průzkum mezi místními obyvateli, zda je zde zájem a poptávka po výtvarných činnostech a po kreativním, aktivním trávení volného času ať už dětmi, či dospělými obyvateli obce a blízkého okolí. Pro tento výzkum byli dotazováni obyvatelé zdejší obce a okolí. Osloveni byli přímo v obci Záboří, ale jelikož poměrná část lidí sem dojíždí, ať už za vzděláváním, prací, za rodinou, či přáteli, nebo jen pro rekreaci, je toto v dotazování zohledněno. V dotazníku jsou obsaženy pouze uzavřené otázky - „Uzavřená otázka je taková, která nabízí hotové alternativní odpovědi. Úlohou respondenta je značit vhodnou odpověď.“³¹

Cílem tohoto dotazníkového šetření je zjištění faktů týkajících se nejen stávajícího volnočasového vyžití obyvatel obce Záboří u Blatné a blízkého okolí v organizovaných kurzech, ale i zjištění poptávky po kurzech nových. Konkrétní otázky a odpovědi na ně jsou shrnuty a přehledně znázorněny v grafech. Kompletní dotazník je součástí přílohy této práce. Na dotazník odpovědělo celkem 50 respondentů, vyobrazení výsledků znázorňuje nejen počet odpovědí pro danou možnost, ale také procentuální vyjádření téhož.

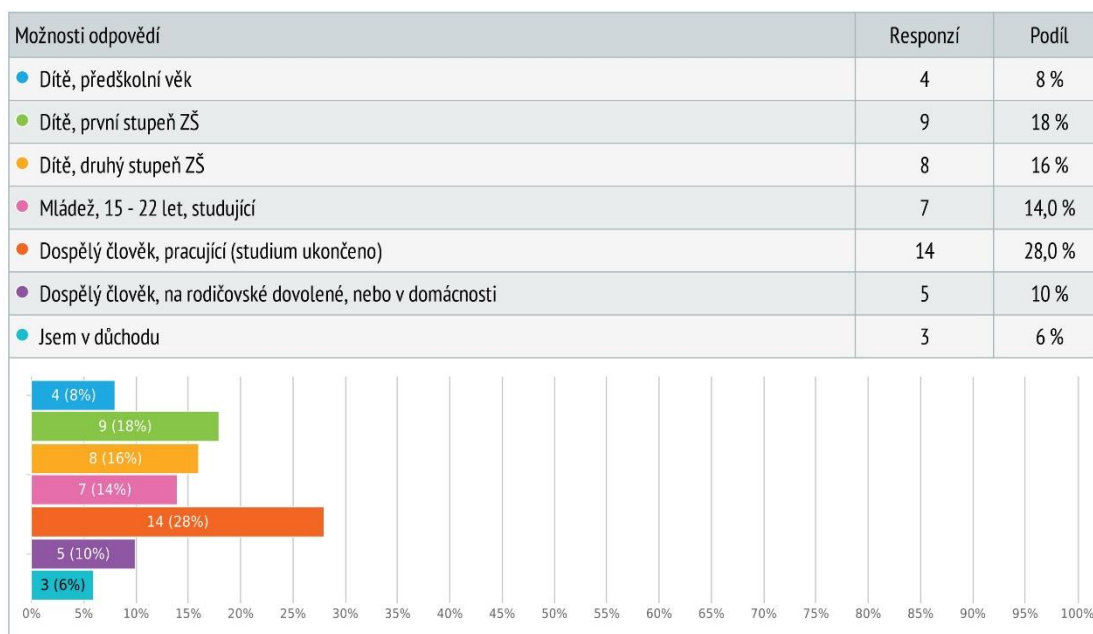
V první části dotazníku jsou otázky, týkající se základních údajů respondentů, které slouží k určení, kteří obyvatelé odpovídali a je možné, dle těchto prvních bodů, následně třídit další odpovědi.

³⁰ GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido – edice pedagogické literatury, 2000. s. 111. ISBN 80-85931-79-6

³¹ Tamtéž, s.102

Otázka č.1: Do jaké skupiny se řadíte? (Odpovídá-li rodič za své dítě, označí věkovou skupinu dítěte.)

Graf 1: Respondenti

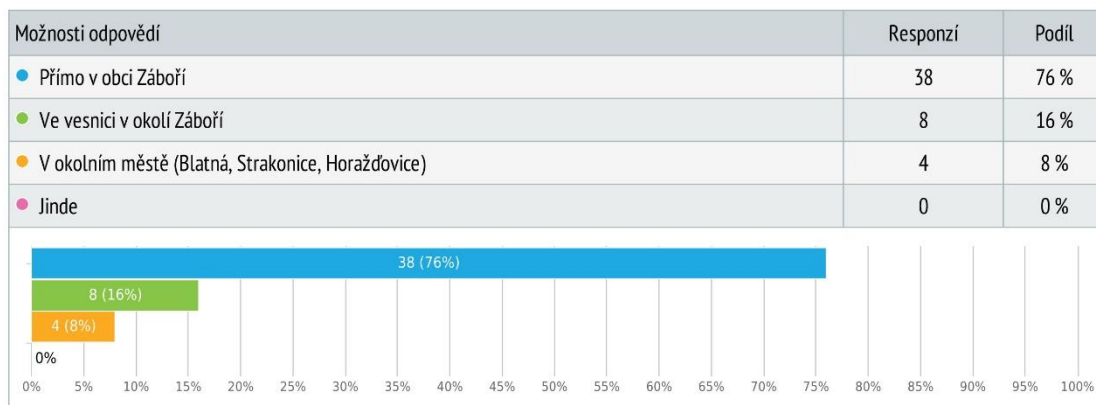

Zdroj: vlastní šetření autorky

První otázka naskýtá pohled na složení respondentů, od kterých jsou získávány odpovědi. Rozřazení je bráno spíše logicky – dle životních etap. Například u dospělých je zde rozřazení na pracujícího dospělého s ukončeným vzděláním, a na dospělého na rodičovské dovolené, respektive v domácnosti, jelikož, dle předchozích zjištění z kvalitativního šetření, je tato druhá skupina dospělých velmi podstatnou částí klientů kreativních kurzů. Z odpovědí vyplývá, že na dotazník nejvíce odpovídali dospělí pracující lidé, a to celkem v 28% případů. Další početně zastoupenou skupinou jsou děti, ať už na prvním, nebo druhém stupni základní školy a dále mládež. Nejmenší zájem o vyplnění dotazníku projeví důchodci, a to pouze v 6% z celkového počtu odpovědí.

Otázka č.2: Kde bydlíte?

Graf 2: Bydliště respondentů

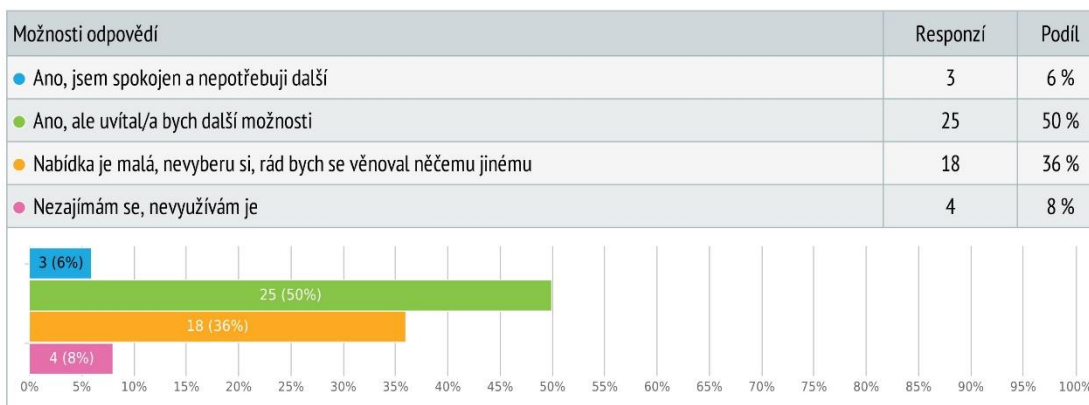

Zdroj: vlastní šetření autorky

Druhou otázkou je zjišťováno, kde dotazovaní bydlí, zda přímo v obci Záboří, v okolních vesnicích, pro které je Záboří spádovou oblastí pro mateřskou i základní školu, ale třeba také pro poštu a další služby. Nebo, ve třetí variantě, zda jsou z přilehlých měst, jelikož i tito obyvatelé do Záboří často jezdí, například za sportem. Z výsledků šetření vyplývá, že valná většina respondentů bydlí přímo v obci, kde je plánován ateliér, a proto data vyplývající z dalších otázek jsou přínosná pro cíl této práce.

Otázka č.3: Jste spokojeni se současnými volnočasovými kurzy v Záboří a nejbližším okolí?

Graf 3: Spokojenost se stávající nabídkou kurzů

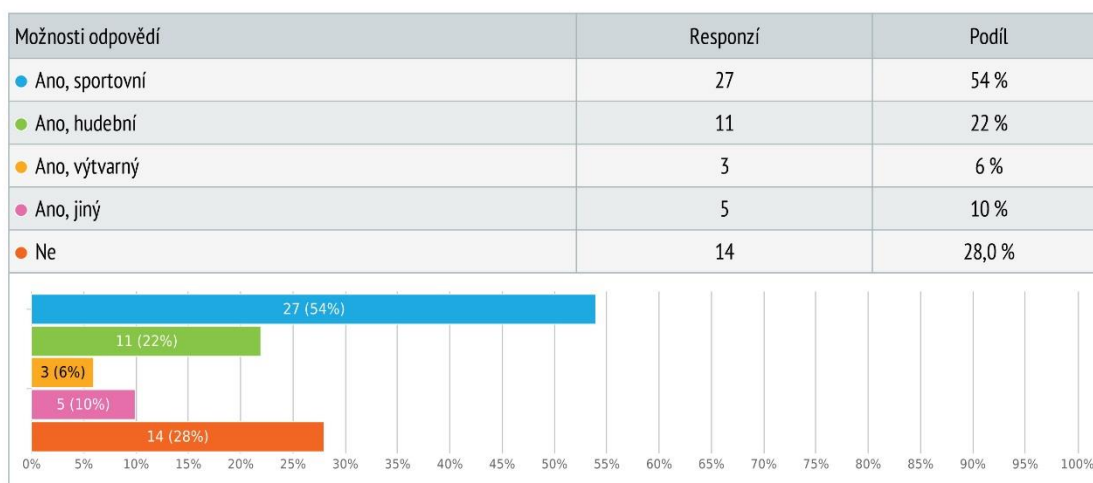

Zdroj: vlastní šetření autorky

V další části dotazníku jsou místní obyvatelé dotazováni na současnou nabídku volnočasových kurzů. 3. otázka se tak snaží nalézt odpověď na to, zda jsou místní obyvatelé spokojeni se současnou nabídkou volnočasových kurzů ve své obci, nebo zda by uvítali další. Polovina respondentů odpověděla, že sice spokojeni jsou, ale že by uvítali širší nabídku, dalších 36% uvádí, že nabídka je malá a rádi by se věnovali jiné aktivitě. Tyto dvě odpovědi dávají v součtu dobrý výhled pro nově zřizované kurzy.

Otázka č.4: Navštěvujete v současnosti nějaký volnočasový kurz?

Graf 4: Účast na volnočasových kurzech

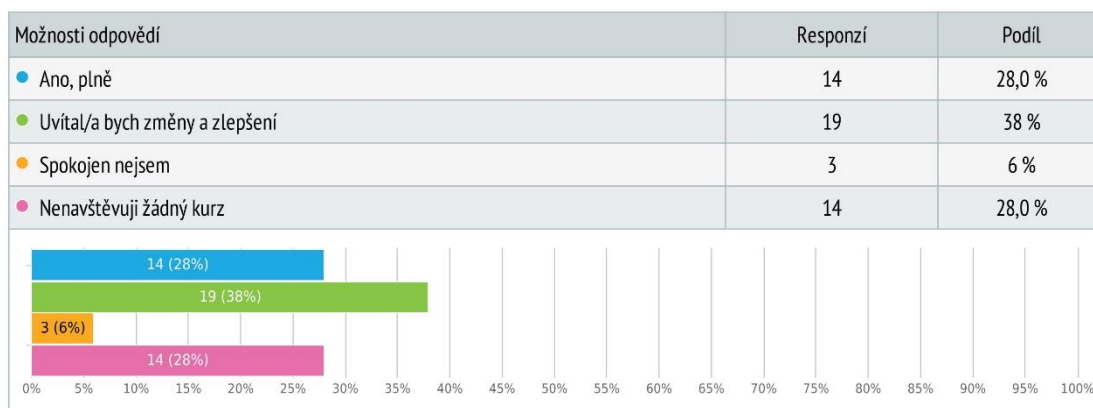

Zdroj: vlastní šetření autorky

Ve čtvrté otázce je zjišťováno, zda respondenti nějaký volnočasový kurz, či kroužek v současné době navštěvují, a když ano, tak jakého zaměření. Z předchozích zjištění je patrné, že přímo v obci jsou dostupné organizovaně spíše jen sportovní aktivity, kromě jednoho kurzu keramiky pro děti. Ale v blízkém městě – v Blatné, je lidová škola umění, kam mohou děti a mládež docházet na hudební a výtvarné aktivity. Proto byly do možnosti volby odpovědí zařazeny nejen kurzy sportovní, ale i další, tematicky souhrnně rozřazené do skupin hudební, výtvarný a jiný. Jako „jiný“ bylo slovně upřesněno od dotazovaných, že se jedná například o kroužek čtení, nebo recitační. Vzhledem k jednostrannosti zaměření organizovaných kurzů v obci není překvapením odpověď většiny respondentů, že navštěvují sportovní aktivity. 28% dotázaných však nenavštěvuje kurz žádný.

Otázka č.5: Jste spokojeni s kvalitou kurzu, který navštěvujete?

Graf 5: Spokojenost se současnými kurzy

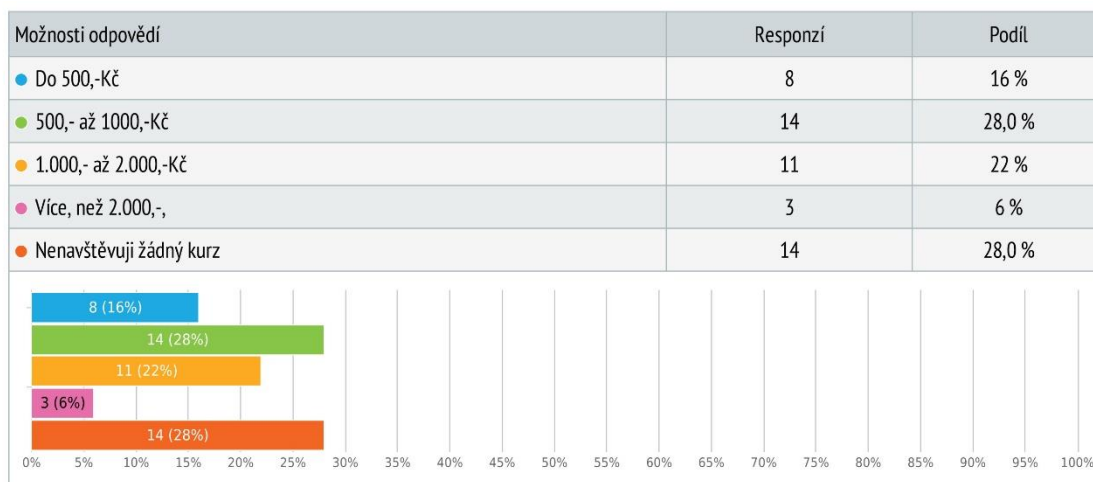

Zdroj: vlastní šetření autorky

Pátou otázkou je zjišťován subjektivní pocit dotazovaných, zda cítí spokojenost se současným kurzem, kam chodí. Samozřejmě, i zde byla reflektována možnost, že dotazovaný na žádný kurz nedochází. Tato otázka byla zařazena proto, aby dala respondentům možnost zamyslet se, zda současný kurz splňuje jejich požadavky, nebo zda by uvítali zlepšení, ač bez další specifikace. Největší část dotazovaných, celkem 38% odpovědělo, že by uvítali změny a zlepšení. Plně spokojených je 28% a zcela nespokojených pouhých 6% respondentů.

Otázka č.6: Jaká je současná částka, kterou vynakládáte za kurzovné? Počítáno za osobu a pololetí.

Graf 6: Částka vynakládaná na kurzovné

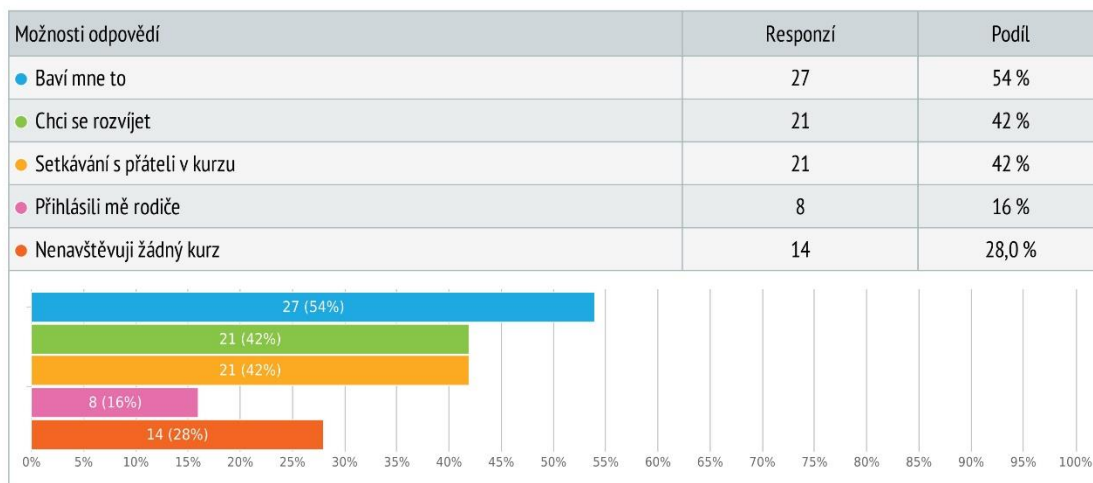

Zdroj: vlastní šetření autorky

Šestá otázka je dotazem na finance, které respondenti vynakládají za v současnosti navštěvovaný kurz. Je zde použito škál „od – do“ v určení za pololetí a osobu. Částky v dotazníku jsou přizpůsobené lokálním podmínkám, vzešly tedy z předchozích zjištění vývoje cen kurzů v okolí při práci na této diplomové práci. Ceny nerozlišují kurzy částečně hrazené veřejnými institucemi a takzvaně komerční, ale pouze zjišťují současný stav ceny kurzovného. Z výsledků vyplývá, že současné kurzovné za aktivity v obci a okolí se pohybuje v rozmezí 500,- až 2000,- Kč. Toto zjištění může pomoci při cenotvorbě chystaných kurzů.

Otázka č.7: Co vás vede k účasti na kurzu?

Graf 7: Motivace k účasti v kurzech

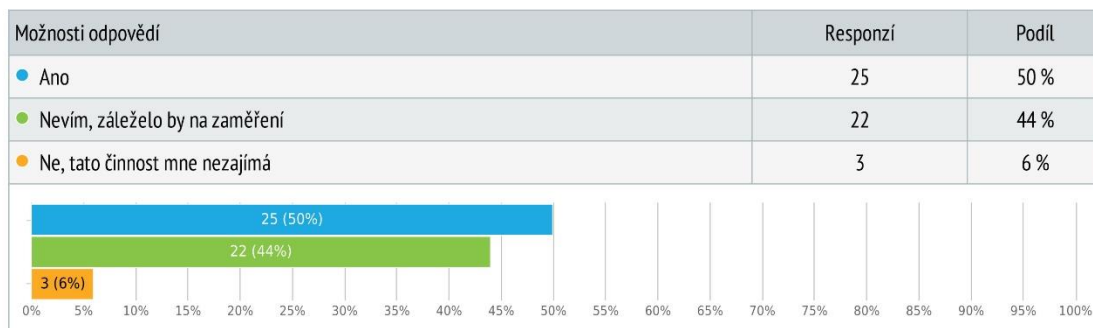

Zdroj: vlastní šetření autorky

Sedmou otázkou je uzavírána druhá oblast dotazníkového šetření, zaměřená na současný stav návštěvnosti místních kurzů. Je zde zjišťována motivace kurzistů, co je vede k účasti na kurzech, které navštěvují. Respondenti mohli zvolit i více odpovědí najednou. Největší motivaci cítí, dle předpokladů, v tom, že je činnost baví, na druhém místě jsou shodně motivy touhy rozvíjet se a třetí setkávání s přáteli v kurzech.

Otázka č.8: Uvítali byste ve svém okolí kurzy zaměřené na výtvarné a kreativní aktivity?

Graf 8: Poptávka po výtvarných kurzech

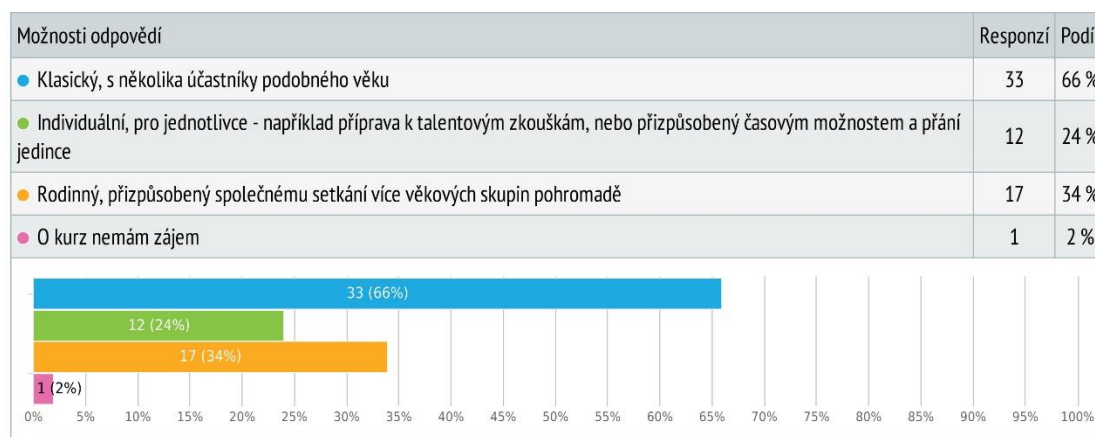

Zdroj: vlastní šetření autorky

V koncové části dotazníku jsou kladeny otázky do budoucna, na zjištění potencionálního zájmu o kurzy nové. Konkrétně je zde cíleno na umělecké aktivity plánované v ateliéru, který je obsahem této diplomové práce. Proto osmá otázka hledá odpověď na to, zda by zde byl potencionální zájem o kurzy výtvarného, nebo kreativního zaměření. Celá polovina respondentů odpověděla, že ano, 44% by se rozmyslelo podle zaměření kurzu a pouze 6% dotázaných odpovědělo, že by zájem vůbec neměli, neboť je tato činnost nezajímá. To je velmi pozitivním impulzem pro otevření ateliéru s uměleckými kurzy.

Otázka č.9: Co se týče počtu a složení účastníků, uvítali byste kurz:

Graf 9: Počet a složení účastníků plánovaných kurzů

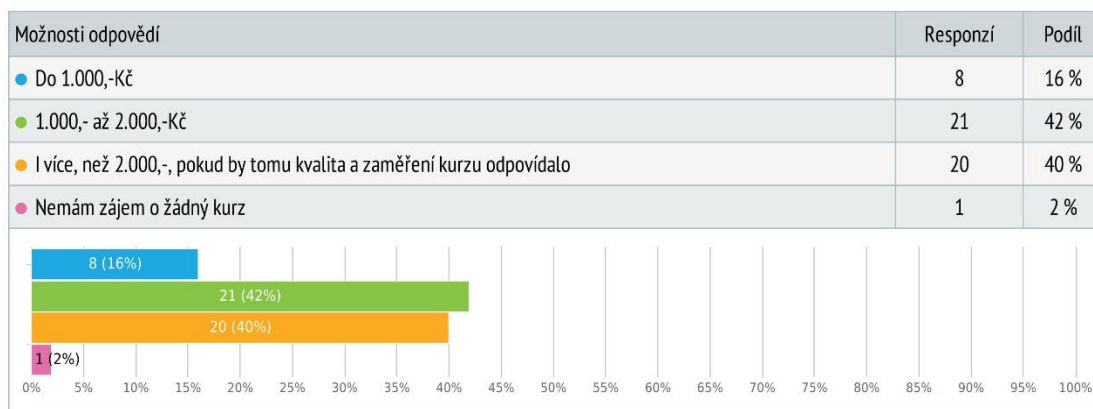

Zdroj: vlastní šetření autorky

V deváté otázce je dotazována preference složení kurzistů, tedy zda by dotazovaní uvítali kurzy klasické, pro lidi podobného věku, nebo zda by zde byl zájem třeba o nový typ kurzu, kam mohou přijít celé rodiny spolu. Anebo také, zda by zde byl potencionální zájem o individuální výuku, která má svá specifika. Respondenti mohli zvolit i více odpovědí. Většina odpovědí zněla, že by uvítali klasické kurzy s účastníky ve stejné věkové skupině. Pozitivním zjištěním je však relativně vysoké procento dotazovaných, kteří by měli zájem také o kurz rodinný, kde se mohou potkat členové rodiny, tedy lidé odlišného věku a naplňovat volný čas společnými aktivitami.

Otázka č.10: Jaká je maximální částka, kterou byste byli ochotni vydat za kurz?
Počítáno za osobu a pololetí.

Graf 10: Maximální částka za kurzovné

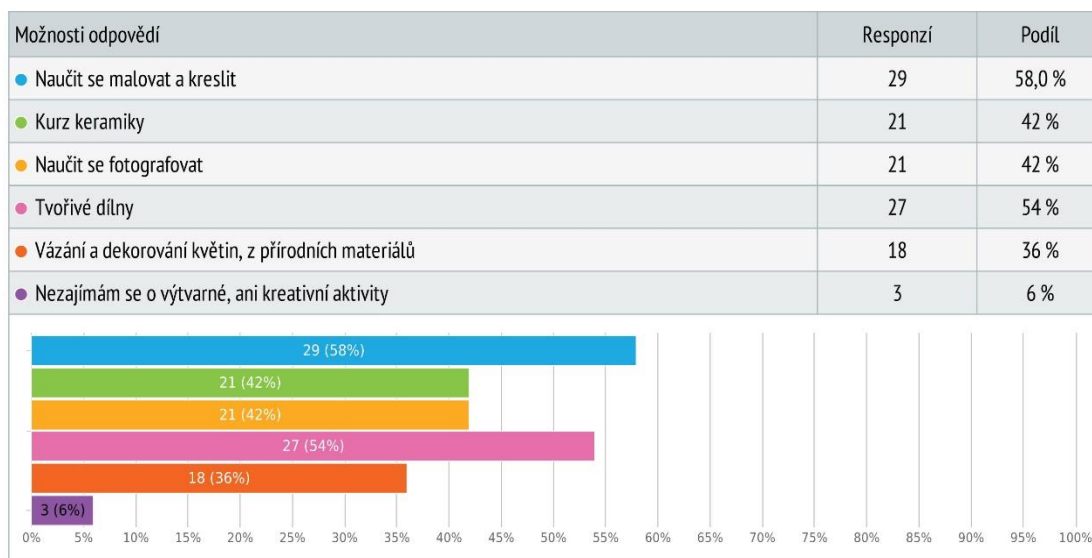

Zdroj: vlastní šetření autorky

V desáté otázce je snaha specifikovat částku, kterou jsou dotazovaní ochotni vydat teoreticky za kurzovné. To je zcela pragmatická otázka, potřebná při následném zřizování kurzů. Pomocí zjištěných výsledku bude lepší možnost uzpůsobovat kurzy a následně jejich cenu možnostem zdejších obyvatel. Překvapením zde je, že ačkoliv z předchozí, šesté otázky, vyplynulo, že současné vynakládané kurzovné se pohybuje níže, jsou respondenti ochotni za budoucí kurz vynaložit i vyšší částky, pokud by kvalita a zaměření kurzu tomu odpovídalo.

Otázka č.11: Vyberte z možností uměleckých aktivit, které by vás zajímaly. Můžete zvolit i více odpovědí.

Graf 11: Zájem o umělecké aktivity

Zdroj: vlastní šetření autorky

Jedenáctou otázkou je dotazování zakončeno. Záměrně byla na konec umístěna otázka, o jaké konkrétní tvůrčí činnosti by byl mezi respondenty zájem. Možnosti výběru odpovědí již zohledňují pouze činnosti, které bude plánovaný atelier nabízet, tak, aby bylo možné toto reflektovat při sestavování nabídky kurzů v plánovaném atelieru. Zájem o nabízené možnosti je, dle výsledků, vcelku vyrovnaný. Je tedy reálné tvořit a nabízet zde kurzy různorodého zaměření.

Lze konstatovat, že kvantitativní výzkum přináší odpovědi na otázky stávajícího stavu volnočasových kurzů a spokojenost místních občanů s nimi. Dále vnáší náhled poptávku po plánovaných uměleckých kurzech. Souhrnně lze vyhodnotit, že obyvatelé obce Záboří jsou aktivní a navštěvují volnočasové kurzy v hojném počtu. Nicméně ve většině případů se docházení do kurzů redukuje na sportovní aktivity, což je dáno druhově omezenou nabídkou. Většina respondentů by tedy uvítala další možnosti volnočasového vyžití a zajímala by se o plánované výtvarné a kreativní kurzy. Kladné reakce místních obyvatel na zřízení atelieru dává motivaci k uskutečnění plánů.

ZÁVĚR

Tato projektová diplomová práce shrnuje problematiku zakládání atelieru s výtvarnými a kreativními kurzy. Je zde důkladně rozebrán konkrétní projekt, který je realizován v malé jihočeské vesnici a klade si za cíl dokázat propojení akademické sféry s praxí. Cílem je nejen teoretická práce na dané téma, ale praktické zřízení atelieru, kde se mohou aktivně výtvarně realizovat občané místní komunity. Těchto projektových prací není mnoho, proto je zde ambiciózní myšlenka být přínosem a inspirací pro další projektové práce. Zároveň, po reálném zprovoznění tohoto projektu, je cílem propojování občanů komunity, jakož i rodin ve vícegeneračních kurzech, rozvoj výtvarných kreativních aktivit a takzvané rozhýbání stojatých vod zdejších volnočasových aktivit.

V prvních kapitolách jsou nejprve specifikovány základní pojmy, jako dítě, mládež a dospělý a další. Následuje teoretické shrnutí tématu volný čas a zájmové vzdělávání, jehož důležitost v současné době roste. Je mu věnována stále větší pozornost a je zde předpoklad, že toto téma bude i nadále zvyšovat svůj celospolečenský význam. Zájmové vzdělávání a způsob, jakým trávíme volný čas, totiž ovlivňuje osobnost každého jedince a následně pak celé společnosti.

Následující kapitoly se snaží nahlédnout do aktuální nabídky kurzů na českém trhu a shrnout současné trendy v oblasti pořádání výtvarných a tvořivých aktivit pro veřejnost. Zároveň jsou zde zmíněni hlavní lídři na trhu, co do množství a rozmanitosti zřizovaných kurzů, a je zde shrnut výčet jejich nabídky.

Další část práce již je věnována praktickým tématům zřizování atelieru. Jsou zde zmíněny formální požadavky na prostor i praktické vybavení místa, kde mají kurzy probíhat. Následuje již vytvoření konkrétní nabídky vlastních výtvarných a kreativních kurzů zahrnující nejen pravidelné kurzy pro občany místní komunity, ale také jsou zmíněny externí kurzy, víkendové i jednorázové akce tvořené pro firmy a instituce. Tato kapitola také obsahuje důkladně zpracovanou vzorovou přípravu na kurzovou lekci.

Šestá kapitola zmiňuje téma propagace aktivit atelieru a s tím spojený zvyšující se význam sociálních sítí v interakci s potencionálními i stávajícími klienty - kurzisty.

V další kapitole je představen stručný přehled počátečních nákladů vynaložených na zřízení a začátek provozování kurzů pro veřejnost.

Závěrečnou částí diplomové práce je pak výzkum, který si klade za cíl nejprve ve svém kvalitativním šetření pomocí rozhovorů přiblížit aktuální reálnou situaci s volnočasovými aktivitami a kurzy v dané obci. Také jsou realizovány rozhovory s lidmi, kteří si již zkušeností se zřizování obdobného projektu prošli a mohou tedy být zdrojem informací a inspirace pro plánovaný ateliér. V navazující druhé části výzkumu je pro účely kvantitativního šetření využito dotazníků, na které sbírají odpovědi místních občanů na otázky současných i plánovaných kurzů v obci. Z výsledků lze vyčíst aktuální aktivitu v účasti na organizovaných volnočasových kurzech v obci. Zároveň je zde však dotazováno na potencionální zájem místních po výtvarných kurzech, které zde mají být provozovány ateliérem z této diplomové práce. Výsledek dotazníkového šetření naskýtá kladný zájem, a tedy pozitivní výhled pro založení a provozování těchto kurzů.

Vyústěním této práce je založení ateliéru s uceleným souborem volnočasových kurzů pro veřejnost se zaměřením na umělecké obory. Úspěšné zahájení a realizace tohoto projektu byla zároveň cílem práce. Tvůrčí činnost totiž rozvíjí a spojuje jedince a má pozitivní dopady na společnost. Proto si vytvoření ateliéru klade za cíl být přínosem pro celou komunitu v dané obci.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

- BARTÁK, J. *Jak vzdělávat dospělé*. 1. vyd. Praha: Alfa nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-12-7
- BENEŠ, M. *Andragogika*. Praha: Grada Publishing, 2014. ISBN 978-80-247-4824-5
- BENEŠ, M. *Idea vzdělávání v současné společnosti*. 1. vyd. Praha: Eurolex Bohemia, 2002. ISBN 80-86432-40-8
- GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 1. vyd. Brno: Paido – edice pedagogické literatury, 2000. ISBN 80-85931-79-6
- HENDL, J. *Kvalitativní výzkum. Základní metody a aplikace*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. ISN 80-7367-040-2
- HLADÍLEK, M. *Kapitoly z obecné didaktiky a didaktiky vzdělávání dospělých*. 2. vyd. Praha: UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA, 2009. ISBN 978-80-86723-75-4
- HOFBAUER, B. *Děti, mládež a volný čas*. 1. vyd. Praha: Portál 2004. ISBN 80-7178--5
- HRUBÁ, L. *Volný čas a jeho využití*. Praha, 2013, Bakalářská práce. Univerzita Jana Amose Komenského Praha. Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Miloš Chlad, CSc.
- CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4
- KADLECOVÁ, K. et al. *Vzdělávání na doživotí: Další vzdělávání dospělých v Praze, jeho cíle, perspektivy a metody*. Praha: Respekt institut. ISBN 978-80-904153-0-0
- KOLEKTIV AUTORŮ. *Jak vypracovat bakalářskou a diplomovou práci*. 6. vyd. Praha: UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA, 2015. ISBN 978-80-7452-106-5

- KOLEKTIV AUTORŮ. *Slovník českých synonym a antonym*. 1. vyd. Brno: Lingea s.r.o., 2007. ISBN 978-80-87062-09-8
- PALÁN, Z. *Výkladový slovník – lidské zdroje*. 1. vyd. Praha: Academia, 2002. ISBN 80-200-0950-7
- PALÁN, Z. *Výkladový slovník vzdělávání dospělých*. 1. vyd. Praha: DAHA, 1997. ISBN 80-902232-1-4
- PALÁN, Z., LANGER, T. *Základy andragogiky*. 1. vyd. Praha: UNIVERZITA JANA AMOSE KOMANSKÉHO PRAHA, 2008. ISBN 978-80-86723-58-7
- PRŮCHA, J., VETEŠKA, J. *Andragogický slovník*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2012. ISBN 978-80-247-3960-1
- PRŮCHA, J., WALTEROVÁ, E., MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. 6. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-647-6
- PÁVKOVÁ, J. et al. *Pedagogika volného času*. 3. vyd. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-711-6
- PELIKÁN, J. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-7184-560-0
- REICHEL, J. *Kapitoly metodologie sociálních výzkumů*. 1. vyd.. Praha: Grada, 2009, s. 110. ISBN 978-80-247-3006-6
- ŠERÁK, M. *Zájmové vzdělávání dospělých*. 1. vyd. Praha: MJF, 2005. ISBN 80-86284-55-7
- ŠERÁK, M. *Zájmové vzdělávání mládeže a dospělých*. In: PRŮCHA, J. *Pedagogická encyklopedie*. 1. vyd. Praha: Portál, 2009b. ISBN 978-80-7367-546-2
- ŠERÁK, M. *Zájmové vzdělávání dospělých*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2009a. ISBN 978-80-7367-551-6

VETEŠKA, J. *Kompetence ve vzdělávání dospělých: pedagogické, andragogické a sociální aspekty*. 1.vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010. ISBN 978-80-86723-98-3

Seznam použitých zahraničních zdrojů

KOLEKTIV AUTORŮ. *Výchova a vzdelávanie dospelých – Andragogika*. 1.vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 2000. ISBN 80-08-02814-9

KOLEKTIV AUTORŮ. *Výtvarná výchova – Učebnica výtvarnej výchovy pre 1. a 2. ročník stredných pedagogických škôl*. 1.vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1982. ISBN 1-81-13567-070-84

Seznam použitých internetových zdrojů

MŠMT. *Bílá kniha*. [online]. [2019-03-17]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/reforma-terciarniho-vzdelavani/bila-kniha/narodni-program-rozvoje-vzdelavani-v-ceske-republice-bila-kniha-2001>

UNITED NATIONS. *Convention on the Rights of the Child*. [online]. 20.11.1989 [cit. 2019-01-12]. Dostupné z: <https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CRC.aspx>

RADA EU. *Memorandum evropské unie k celoživotnímu učení*. [online]. 2000 [cit. 2019-02-15]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/vzdelavani/dalsi-vzdelavani/memorandum-evropske-unie-k-celozivotnimu-uceni>

VESECKÝ, Z. *Požární minimum*. [online]. 25.8.2014 [cit. 2019-02-01]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/pozarni-minimum-podnikatele-zakladem-je-povedomi-o-vasem-zacleneni/>

VLÁDA ČR. *Předpis č. 133/1985 Sb.* [online]. [2019-02-01]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-133-1985-sb-zakon-o-pozarni-ochrane/uplne/>

VESECKÝ, Z. *Způsobilost prostor pro provozování živnosti.* [online]. [2019-02-01]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/clanky/jak-na-umisteni-provozovny-a-podnikani-z-domova/>

SEZNAM ZKRATEK

MŠMT - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Rada EU - Rada Evropské unie

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam grafů

Graf 1: Respondenti	63
Graf 2: Bydliště respondentů.....	64
Graf 3: Spokojenost se stávající nabídkou kurzů.....	65
Graf 4: Účast na volnočasových kurzech.....	65
Graf 5: Spokojenost se současnými kurzy.....	66
Graf 6: Částka vynakládaná na kurzovné kurzy.....	67
Graf 7: Motivace k účasti v kurzech	68
Graf 8: Poptávka po výtvarných kurzech	68
Graf 9: Počet a složení účastníků plánovaných kurzů	69
Graf 10: Maximální částka za kurzovné	70
Graf 11: Zájem o umělecké aktivity	71

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A - Dotazník.....	I
----------------------------------	----------

PŘÍLOHY

Příloha A – Dotazník: Volnočasové kurzy v Záboří a okolí

Věnujte prosím několik minut svého času vyplnění následujícího dotazníku. Vaše odpovědi budou sloužit k vypracování výzkumného šetření do mé diplomové práce. Veškerá data budou anonymizovaná. Pokud budete vyplňovat odpovědi za sebe i za své děti, využijte, prosím, vyplnění dvou dotazníků samostatně.

Děkuji, Lenka Hrubá

1. Do jaké skupiny se řadíte? Odpovídá-li rodič za své dítě, označí věkovou skupinu dítěte.

(Zvolte jednu odpověď)

- a) Dítě, předškolní věk
- b) Dítě, první stupeň ZŠ
- c) Dítě, druhý stupeň ZŠ
- d) Mládež, 15–22 let, studující
- e) Dospělý člověk, pracující (studium ukončeno)
- f) Dospělý člověk, na rodičovské dovolené, nebo v domácnosti
- g) Jsem v důchodu

2. Kde bydlíte?

(Zvolte jednu odpověď)

- a) Přímo v obci Záboří
- b) Ve vesnici v okolí Záboří
- c) V okolním městě (Blatná, Strakonice, Horažďovice)
- d) Jinde

3. Jste spokojeni se současnými volnočasovými kurzy v Záboří a nejbližším okolí?

(Zvolte jednu odpověď)

- a) Ano, jsem spokojen a nepotřebuji další
- b) Ano, ale uvítal/a bych další možnosti
- c) Nabídka je malá, nevyberu si, rád bych se věnoval něčemu jinému
- d) Nezajímám se, nevyužívám je

4. Navštěvujete v současnosti nějaký volnočasový kurz?

(Můžete zvolit více odpovědí)

- a) Ano, sportovní
- b) Ano, hudební
- c) Ano, výtvarný
- d) Ano, jiný
- e) Ne

5. Jste spokojeni s kvalitou kurzu, který navštěvujete?

(Zvolte jednu odpověď)

- a) Ano, plně
- b) Uvítal/a bych změny a zlepšení
- c) Spokojen/a nejsem
- d) Nenavštěvuji žádný kurz

6. Jaká je současná částka, kterou vynakládáte za kurzovné? Počítáno za osobu a pololetí.

(Zvolte jednu odpověď)

- a) Do 500,-Kč
- b) 500,-až 1000,-Kč
- c) 1.000,- až 2.000,-Kč
- d) Více, než 2.000,-Kč
- e) Nenavštěvuji žádný kurz

7. Co vás vede k účasti na kurzu?

(Můžete zvolit více odpovědí)

- a) Baví mne to
- b) Chci se rozvíjet
- c) Setkávání s přáteli v kurzu
- d) Přihlásili mě rodiče
- e) Nenavštěvuji žádný kurz

8. Uvítali byste ve svém okolí kurzy zaměřené na výtvarné a kreativní aktivity?

(Zvolte jednu odpověď)

- a) Ano
- b) Nevím, záleželo by na zaměření
- c) Ne, tato činnost mne nezajímá

9. Co se týče počtu a složení účastníků, uvítali byste kurz:

(Zvolte jednu odpověď)

- a) Klasický, s několika účastníky podobného věku
- b) Individuální, pro jednotlivce – například příprava k talentovým zkouškám, nebo přizpůsobený časovým možnostem a přání jedince
- c) Rodinný, přizpůsobený společnému setkání více věkových skupin pohromadě
- d) O kurz nemám zájem

10. Jaká je maximální částka, kterou byste byli ochotni vydat za kurz? Počítáno za osobu a pololetí.

(Zvolte jednu odpověď)

- a) Do 1.000,-Kč
- b) 1.000,-až 2.000,-Kč
- c) I více, než 2.000,-Kč, pokud by tomu kvalita a zaměření kurzu odpovídalo
- d) Nemám zájem o žádný kurz

11. Vyberte z možností uměleckých aktivit, které by vás zajímaly:

(Můžete zvolit i více odpovědí)

- a) Naučit se malovat a kreslit
- b) Kurz keramiky
- c) Naučit se fotografovat
- d) Tvořivé dílny
- e) Vázání a dekorování květin, z přírodních materiálů
- f) Nezajímám se o výtvarné, ani kreativní aktivity

Děkuji za vaše odpovědi

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Lenka Hrubá

Obor: Andragogika

Forma studia: Kombinované studium

Název práce: Projekt založení ateliéru s kreativními kurzy pro dospělé a děti

Rok: 2019

Počet stran textu bez příloh: 64

Celkový počet stran příloh: 3

Počet titulů českých použitých zdrojů: 24

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 2

Počet internetových zdrojů: 6

Vedoucí práce: Mgr. Jana Neusarová, Ph.D.